

Svenska Canada-Tidningen

ONLY SWEDISH CANADIAN FARM- AND HOME-JOURNAL

ARG. (YEAR 39. LÖSNUMMER (Copy) 10c. WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 1 OKTOBER, 1931. ARSPRENUMERATION 32 No. 40

"Expert" på räknemaskiner

Svensk kvinna häktad i Edmonton för förskingring av \$25,000.

I fredags häktades i Edmonton Emma O. Lindbloom-Bowie, Alta. Hon har under ett antal år varit anställd på ett större kontor i Edmonton och hade genom skickligt gjorda manipulationer med en räknemaskin under de sista fyra åren förskingrat omkring \$25,000.

Sverige och Norge frångå guldmyntfoten Diskontot höjes till 8 procent.

Danmark kommer säkert att följa exemplet.

För att förhindra att mera guld före ut ur landet bestämde Svenska regeringen i söndags att Sverige skulle frångå guldmyntfoten. Diskontot höjdes samtidigt från 6 till 8 procent.

Detta är en direkt följd av händelserna i England, och då man tar i betänkan att Sve-

rige har sin största handel på detta land hade man nästan kunnat förutse att Sverige skulle nödgas vrida dessa mått och steg för att skydda sig själv. Pundet har under de senaste dagarna fallit från \$4.87 till \$4.00.

Samma dag bestämdes också att även Norge skulle frångå guldmyntfoten enär förhållandena där äro liknande de i Sverige. Danmark kommer säkerligen att följa Sveriges och Norges exempel, och man befärar att de flesta Europeiska länderna komma att tvingas att följa efter.

Börsen i Stockholm har varit ständig till följd av Englands åtzärd att suspendera guldstandarden.

Japaner insmugglas till Canada.

Immigrations-tjänstemän tar \$100 för varje insmugglad gulig.

På lördagen stod Fred Yoshys, immigrationsavdelningens japanske tolk i Vancouver, för andra gången inför domstol åtalad för att hava insmugglat japaner till Canada. Han överbevisades därigenom att en japan vittnade att han till Yoshys utbetalt \$100,00 för hjälp att insmuggla en av hans bröder.

Arbetslösheten i Sverige.

Stockholm den 19 sept. — Socialstyrelsens översikt över arbetslösheten i Sverige utvisar för augusti månad 201 sökande till 100 lediga platser. För juli var siffran 198 och för fjolårets juli 144. Arbetsmarknaden för sjöfolk har ytterligare försämrats, dock är det brist på yngre maskinbefäl i Göteborg. Stenindustrin har det svårast.

Österrikiska raphöns utsläppas i Kenora.

Tidigare försök hava visat sig synnerligen lyckade.

Det har under de senare åren varit mycket tal om att förbättra vilstammen i Ontario. Från "Ontario Experimental Station" vid Normandale har därför inköpts ett antal österrikiska raphöns. Under förra veckan utsläpptes i trakten av Kenora 18 stycken av dessa fåglar. Omfattande försök ha förut gjorts härmed i Östern, särskilt i trakten av Normandale vilka visat utmärkt resultat. Således beräknar man att en flock på omkring 400 fåglar under två säsonger förökats till det tiobubbla.

Från Holland har meddelats att guldmyntfoten därstädes kommer att bibehållas och att positionen där är starkare än någonsin. På grund av överskottsmässighet med Bank of England kommer Holland icke att göra några förluster med anledning av pundets nedgång.

Skattebetalarna i Regina

begära att nödhjälpsunderstödet skall återbetalas.

Familjeförsörjare i Regina som erhålla direkt understöd ha blivit anmodade att underskriva förbindelser vilka förpliktiga dem att under år 1932 återbetala hela det belopp de mottaga för inköp av födoämnen och kläder. Detta har föranletts av att de skattebetalande i Saskatchewan framlämnat begäran härom till "Saskatchewan Relief Commission."

De arbetslösa i The Pas

marschera till Winnipeg om ingen hjälp gives!

För såvida icke något göres för att under den kommande vintern lindra nöden i The Pas komma de arbetslösa att marschera till Winnipeg. I The Pas finnas över 500 arbetslösa och endast en fjärdedel av dessa kunna beredas arbete av de föreslagna nödhjälpsarbetena.

Man har fattat bestämt beslut att i den händelse icke anstalter träffas för anskaffande av arbete skall marschen till Winnipeg bli verklighet och alla arbetslösa på de platser som passeras skola ansluta sig till taget.

Gruvstrejken i Estevan.

Medlingsförsöken ha strandat.

Alla medlingsförsök mellan de strejkande gruvarbetarna och gruvägarna i Estevan-distriktet ha strandat och man står fortfarande på samma ståndpunkt som förut. Saken har nu dragits inför regeringen och man hoppas att den snart skall avvecklas.

I slutet av förra veckan samlades de strejkande till ett antal av omkring 275 män och 20 kvinnor, vilka marscherade ned till Truax Traer gruvan och försökte förmå de där arbetande att nedlägga arbetet. Polis tillkallades och området avspärrades varefter de strejkande lugnt och sansat drogo sig tillbaka.

Fruktansvärd flygolycka i Sverige.

Fyra personer dödade då ett tyskt flygplan störtade vid Viresjö.

Jönköping den 17 september.

En svår flygolycka inträffade på torsdagsmiddagen i närheten av Viresjö i Jönplings län, varvid ett tyskt flygplan störtade ned och samtliga fyra ombordvarande dödades. Planet hade varit uppe för fotografering i samband med kartläggning för Domänsstyrelsens räkning av Hallands och Kronobergs län. De fyra ombordvarande voro den tyske flygplansföraren Johan Wirtz och tyska flygfotografen Franz Paul, båda från München, samt tekniske experten och kontrollanten, civilingenjör Fritz Danielson och hans maka från Stockholm.

Eldsvåda i Tuxford.

Saskatchewan.

Eldsvåda utbröt en dag i förra veckan i Gemmels järnvaruaffär i Tuxford, Sask. Säväl byggnaden som hela lagret blev lagornas rov. Byggnaden värderades till \$2,500 och lagret till \$10,000.

7 300 arbetslösa placerade i "relief camps" i British Columbia.

Enligt utlåtande från arbetsminister Bruhn ha nu 7,200 av de arbetslösa i B. C. utplacrats i "campar". Överenskommelse angående nödhjälpsarbetets fördelning har träffats med 12 municipalsamhälle och komma ytterligare 84 av dessa "campar" att byggas utöver de redan färdiga 38.

Sex barn omkomna i eldsvåda i Saskatchewan.

En hemsk olyckshändelse inträffade i förra veckan i Hauge, Sask. i det att sex barn innebrändes. Elden utbröt vid niotiden på kvällen då alla barnen sovo. Föräldrarna, mr. och mrs. Unruh, voro vid tillfället på besök hos en släkting och elden upptäcktes av den äldsta sonen vilken med hjälp av sin äldsta syster och en bror gjorde allt de kunde för att rädda sina syskon. De måste emellertid för att undgå att själva innebrännas hoppa ut genom ett fönster. Hjälp tillkallades men då den hann anlända var det för sent och man fann i ruinerna av hemmet sedan de sex små tätt slutna intill varann. När föräldrarna hemkommo var deras hem skövlät och sex av deras nio barn döda.

DEN ALLVARLIGA SITUATIONEN I ORIENTEN.

Som vi ett föregående nummer omnämde, hava oroligheter utbrutit mellan Japan och Kina. De Kinesiska myndigheterna hava nu vänt sig till Nationernas förbund med anhållan om deras ingripande. Detta har resulterat i att förbundet förklarar att de ämna tillsätta en opartisk kommission för frågans utredning, samt att japanerna förklarar sig villiga att draga tillbaka sina truppstyrkor till sina resp. stationer.

Trots dessa löften hava emellertid japanska truppstyrkor avancerat fram till Taonan i Mandschuriet, för att som det heter telegrammen, bevaka japanska intressen därstädes. Som förklaring till det skedd, meddelar japanska regeringen, att den varit nödsakad här till, enär kinesiska trupper voro i färd med att utplundra staden och att hjälp begärts av de japanska innevärdarna. Japanska regeringen förklarade vidare att Japan även i fortsättningen ämnade besätta olika platser, för att skydda sina landsmän mot de kinesiska anfällen. Detta har resulterat i att amerikanska regeringen överlämnat en not till såväl Japan som Kina, vari beväres att de båda länderna omedelbart återkalla sina truppstyrkor från Mandschuriet i enlighet med de instruktioner som erhållits från Nationernas förbund.

På samma gång uttrycker amerikanska regeringen sitt missnöje över den situation som uppstått i Orienten. Nationernas förbund, som hade uppmanat Förenta Staterna att vidtaga denna åtgärd har underrättats om notens innehåll. I telegrammen meddelas vidare att det tag, på vilket den engelske generalkonsuln reste, blivit utsatt för beskjutning av japanska flygmaskiner, beväpnade med maskingevär, varvid två kineser dödades och ett flertal sårades. Taget som medförde kinesiska flyktingar hade ej några trupper ombord och några dylika funnos ej heller i närheten. Det meddelas vidare i telegrammet att Brittiska legationen kommer att framföra sin protest till den japanska regeringen.

I lördags utkallades engelska truppstyrkor för att nedslå ett anti-japanskt upplopp i Kowloon. Trupperna måste företaga bajonetanfall för att återställa ordningen. Ett stort antal japaner hade skadats av den kinesiska pöbeln och en japan blev på öppen gata bränd till döds. Ständigt återkommande guerilla-krig förekomma utefter den Mandschuriska järnvägen, vilken japanerna hava besatt efter heta strider mot kinesiska truppstyrkor.

Strider inrapporteras vidare från Fenghwangcheng där en japansk truppstyrka håller på att bekämpa 300 förbrytare som brytit sig ut från ett straffängelse vid Koreanska gränsen.

Från Mukden, Mandschuriet, meddelas att den kinesiska arsenalen därstädes, som f. ö. är den största i världen och som sysselsätter tuentals kinesiska arbetare, under överinseende av utländska experter, på lördagen fattade eld. Japanska trupper besatte arsenalen i förra veckan när de intogo Mukden och man tror att kineserna själva med all sannolikhet anlagt elden.

Situationen tillspetsats för varje dag som går och efter alla tecken att döma torde öppet krig komma att förklaras när som helst.

SVENSKA CANADA-TIDNING
SVENSKA
CANADA-TIDNINGEN
Canada-svenskarnas hem- och farm-
journal.

Tryckan och utgives varje torsdag av The Canada Weekly Printing Co. Ltd., ett aktiebolag registrerat under provinsen Manitobas lagar, med utgivningsort 325 Logan ave., Winnipeg, Man.

Enligt Canadas lag, är ni ansvarig för betalningen av en tidning för hela den tid ni mottager densamma från postkontoret, antingen ni själv är prenumerant, eller ni mottager den i någon annans namn. Då eller prenumerations-tid är utslutten måste ni underrätta utgivaren samt vägra att längre mottaga tidningen från postkontoret för att bli lagligen fri från efterkrav för vidare sändning. Om ni byter om bostad och ej underrättar utgivaren därom, vad den tidningen fortfarande sändes till den gamla adressen, så är ni skyldig fortfarande betala för densamma (fall per evenen, som mottager den icke gör det.

Ikke beställda bidrag till tidningen som ej kunna användas återändas ej såvida ej porto närslutes.

Adressförändringar.— De av våra prenumeranter, som ansett till att man ort, ombedjas vänligen att till oss uppge namn på såväl sin gamla post-station som den nya, emedan vi i an-nat fall äro urständsatte att sända tid-ningen.

Betalning.— De av prenumeranter, som insända betalningen per post, ombedjas att göra det genom "money order", "express-order" eller i regi-strerat brev. Privata "checks" måste åtföljas av 15 cents för "exchange". Skriftliga erkännas genom ändring av da-tum på adressremsan i tidningen.

Prenumerationspriset måste erläggas i förskott. Tidningen tilländas prenu-meranten, tills den är uppsagd och be-talning efter \$2.50 per år måste er-måna 75c. per räng för utrymme icke laggas för skuld. Alla brev och för-sändelser adresseras alltid till

THE SWEDISH CANADA NEWS
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Till tidningen insända "Fria Ord", bidrag och polemiska tillägg betraktas som tidningens egendom.

ANNONSPRISER

på begäran. Efterfrågan (3 ggr.) \$1.50. Dödsannonser med namn och kurs ej överstigande 3 tum \$1.50. Förlov-ningsannonser, önskas, lediga platser notiser och meddelanden om kretsme-ten, speciella missionsmiten, Framötra-c. dyl. 75 cents per tum. Dylig annons-ering införes endast mot förut insänd likvid.

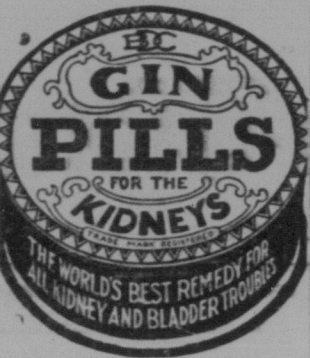
Världsfreden.

Mr. N. J. Bergens artikel i S. C. T. av den 10 sept. visar mod att tråda in på de för-följdas sida och hans fram-ställning är nog riktig inom olika riktningar. Men den sto-ra internationella revolution-en skall försiggå oblodig lik-som när David intog Sauls tron i Israel. Så skall och världstronen intagas och man-nen bliva frivilligt vald och valet skall träffa den av Gud förutsedde. Han skall visa stat, kyrka och bolshevism att han är Gud och hans löften hållbara. Förut har sagts att den politiska världen skulle få vänta länge på sin konung men nu är hans dag nära.

Kan verkligen mänskligheten tro på nationernas för-bund, dess grundläggare hade just avslutat den stora män-niskoslakten och hade sina händer fulla av blod. Skulle Gud hava kallat dem sina tjä-nare att grundlägga det stör-

Dålig mage kurerad

Det är föreläsnare hur fort Nuga-Tone borttager indigestion, matsyra, gaser och spänningar i mage och tarms-utpöslningar, huvudvärk, obehaglig smak i munnen och liknande skomnor, häledande från dålig matsmältning. Nuga-Tone driver ut sjukdomsstrände baciller ur kroppen och ger nya krafter och energi åt de vitala organen. Det stärker nerven och muskeln, upphäver förstoppning, förbättrar hälsotillståndet i sin helhet och ger er lugn, upptriskande sömn. Nuga-Tone sälles på apote-ken. Men om det icke finns så ett apote-ke, bed den rekvisitera det från en gross försäljaren.

Säkra tecken.

till njursjukdomar äro: ryggs-värk, svårigheter vid urinkast-ning, och föroreningar i urinen. Gin Pills giva lindring och upp-häva sjukdomen genom att upp-mjuka och hela de inflammerade delarna. Säljas för 50c. asken hos alla apotekare.

sta och heligaste på jorden — världsfreden — ty där skall hans anda bo för evigt. Ha vi ej lärt att en huggorm fram-föder en huggorm och ha vi ej sett hur dessa tillsammans är efter år plundrat världen. Världsfrälsningen från de-pressionen ligger inom det in-ternationella området och världsmassan må rikta sina re-formkrafter dit ty endast där kan den erövra den makt, som är behövlig för att erhålla ett varaktigt välstånd. Man är tvungen att komma till roten av det onda och få ett nytt stamträd det gamla har levat ut sin tid.

K. R. Jonson
Buford, Alta.

"Hatets propagandister"

I min förra skrivelse under denna rubrik berörde jag bland annat anklagelsen att kommunisterna äro "hatets propagandister". I denna ar-tikel vill jag beröra en annan ärad, firad och privilegierad klass, vilken väl skyddad av våra "lagar" och under vår nuvarande "ordning" har säte och stämma i de höga råd där miljoner människor öden av-göras, vilken bedriver "hatets propaganda" utan att bli re-fångslad, trakasserad och de-porterad som ledande kommu-nister bliva.

Min skrivelse rörande den-na klass och deras verksamhet i ovannämnda syfte är grun-dad på ett utdrag ur en artikel i Edmonton Journal (konser-vativ tidning). Detta utdrag i sin ordning är grundat på en serie artiklar i "McLeans Ma-gazine" — begynnande med första augusti numret. Det torde vara bäst att återgiva i så trogen översättning som möjligt artikeln ur denna jour-nal, så här lyder den:

"Hatets Propagandister"

Det uppenbara sätt på vil-ket stora "armament" inom fabriks - bolag har i det flyd-da tillåtits att använda "hat-ets propagandister" för att sti-mulera mellanfolklig illvilja, i avsikt att milliarders värde av krigsvapen må säljas (för vinst), är avslöjat i första au-gustinumret av "McLeans Ma-gazin" av Lieut. Col. George A. Drew i en artikel under rubriken "Salesmen of Death". Författaren yttrar följande:

Egendomligt nog i alla de diskussioner vilka hava före-kommit som förberedeser till världskonferenser för avrust-ning, vilken nu står för dör-

ren, finna vi att den mest i ö-gonfallande läxan från den avrustningskonferens, vilken hölls i Geneve 1927, synes man alldeles ha glömt eller ignore-rat. Denna läxa vars allra största betydelse då det gäller det förberedande arbetet för den kommande avrustnings-konferensen ligger uti avslö-jandet av, att bakom den na-tionella konkurrens som före-falles mellan dem som tillver-ka krigsvapen och krigsfar-tyg, ligger en farlig propa-ganda av intresserade kompa-nier. Dessa söka att uppmun-tra folklig illvilja i avsikt att bibehålla och vinna lättvun-nen marknad för sina dödsva-pen, vilka de producera (för vinstens skull). Vi ha här or-sak att påminna oss den sena-tion som uppstod 1929 då dr. William B. Shear lägsökte tre stora amerikanska skepps-byggnadskompanier för en summa av \$255,655. Han kräv-de detta belopp sasom reste-rande balans eller fordran för tjänster uti att arbeta mot av-rustning — eller mot beslut gjorda på avrustningskonfe-rensen i Geneve 1927.

Denna ointresserade patriot erkände öppet att han hade re-dan mottagit \$51,230 för att så hatets och mistroendets säd bland Förenta Staternas och Britiska rikets delegater. Och att han nu sasom en god och trogen tjänare vilken genom arbete och modor lyckats i sitt värv fordrade ytterligare \$255,655. Men vad som var av ännu större betydelse un-der denna undersökning eller rättegång var ett representan-terna för dessa bolag helt ö-pet erkände att de hade män engagerade och pengar utbe-talda för att befrämja illvil-jan och mistroendet mellan de olika folken. Och i övrigt skulle deras marknad för "dödsvapnen" befrämjas på alldeles som samma sätt man engagerar agenter och utbeta-lar penningar för annonse-ring.

Det är emellertid Europa som kan berömma sig av att äga den skickligaste "super sales man" av dödsvapen — Sir Basil Zakaroff. Som ung 28 år, utnämndes han till re-presentant för Balkanstaterna-s krigsrustningsintressera-na — startade i England av den unge svenske uppfinnaren Vilhelm Nordenfelt — uppfin-naren av maskingeväret — en kort tid föret. Överraskad ö-ver sin goda tur, vilken upp-höjde honom i hast från fat-tigdom till en jämförelsevis hög lön av fem pund i veckan (\$20.00), huru mycket mera överraskad skulle han ej ha blivit om han kunnat förtutse

BRANDSKYDDSVECKAN

Oktober 4-10 1931
Oktober 4-10 1931

BUREAU OF LABOR AND FIRE PREVENTION BRANCH

Eldsvådor förorsaka oräkneliga skador.

Manitobas förluster genom elds-vådor voro under 1930

Tjugonio (29) \$2,746,304 för förstörd egendom.

En och var kan hjälpa till att göra Manitoba brandsäkert genom att vara försiktig med eld.

HON. W. R. CLUBB, Minister of Public Works and Fire Prevention Branch.
E. McGRATH, Provincial Fire Commissioner, Winnipeg.

Gen dag en femtio år senare jä hans rikedom kunde räknas i hundratals millioner dollars och vidare att han komme att vara omgiven av ett råd av direktörer av en av Englands största koopera-tioner vilka uttryckte sin be-andran och erkänsla till ho-nom för hans ojämförliga tjänster, uti att befordra de-ras affär. När Hiram Maxim den amerikanske uppfinnaren så producerade maskingevär vilka överträffade Nordenfelts då bragte Zaharoff dessa två uppfinnare tillsammans och resultatet blev att Maxim — Nordenfelt gevär och ammuni-tionsfabrik bildades, Zaharoff vilken klarare än de andra in-såg de stora vinstmöjligheter-na lyckades genomföra ett ar-rangement innebärande att om han kunde utverka order från Spanien inom en viss tid av 5 millioners värde så skul-le han jämnställas med Maxim och Nordenfelt i affären. Han

"Beautiful St. Vital" Winnipegs populäraste förstad.

Vi ha just nu på hand en del verkligt goda tomter och hus till enastående billigt pris. "Tax Sale Propert-ies".

John I. Dunn Ltd.
301 McArthur Block.
Tel. 28 413.
Efter kontorstid
Mr. Stewart Tel. 202 292
Rådfråga
"The St. Vital Man."

Insänd \$1.00.

och Ni får Edar tillämt portofritt ett pund av vår speciellt fuskurna cigarett-tobak eller ett pund av vår speciellt grovskurna pin-tobak.

Calgary Tobacco Co.
434-434a-5 Ave., East,
Calgary, Alta.

icke blott lyckades i detta. På kort tid sålde han för över 25 millioners värde av krigsma- (Forts. å sid. 3.)

MACDONALD'S Fine Cut

Bästa tobak för dem, som rulla sina egna cigaretter.

Cigarett-papper gratis
ZIG-ZAG i varje tobakspaket.

CANADA'S FINASTE CIGARETT-TOBAK

EDWARDSBURG CROWN BRAND CORN SYRUP BENSON'S GOLDEN SYRUP

Genom att använda dessa siraps-
sorter erhålles mera närande föda
till lägre pris.

Avlider landsman.

Anders Svenson, Waldron, dog
den 13 september.

Anders Svenson avled den 13 sept. å Regina General Hospital. Han var född i Sörmland, Näsåker, Angermanland den 3 jan. 1871 och kom till Canada 1903, tog upp "homestead" fyra mil från Waldron väst om den senaste åren men dock varit i stånd att utföra arbete å farmen till blott fyra veckor före sin död. Ingen väntade slutet så snart. Hans familj besökte honom tre veckor förut och han var då i stånd att emellanåt gå upp. Dagen före hans död kom telefonbud till hemmet att han var sämre. Hans dottrar voro då redan på väg till Regina o. sonen reste genast. Hans önskan var att få komma hem men han var allt för svag där till och slutet kom vid tiotiden på söndagsmorgonen. Han var vid full sans in i det sista men så svag att han under de sista timmarna hade svårt att tala.

Begravningen ägde rum den 16 dennes i Union kyrkan i Waldron och stoftet jordades på Waldrons kyrkogård. Pastor Evans förrättade jordfästningen och han talade varmt och känsligt på engelska över texten "Mark the perfect man and behold the upright for that man is peace". Han framhöll att den avlidne fått det vitsordet av alla som kände honom, att han var en sann, trofast och redbar personlighet.

Han efterlämnar maka mrs. Maria Svenson, tre barn s. n. Hans Petter, dottrarna mrs. A. Olson, Melville, Sask. och Gerda som vistas i hemmet, en svåger här i landet samt två systrar och två bröder i Sverige.

Frid över hans minne.
(Insänt)

Vägbygge Lac du Bonnet — Seven Sisters Falls.

Under förslag är att bygga
en ny väg mellan Lac du Bon-

net och Seven Sisters Falls. Hon. Robert A. Hoey, ecklesiastikministern, har besökt nybyggena i trakten och konstaterat att stort behov finnes bland den där levande befolkningen att bli i tillfälle att erhålla arbete. Familjerna äro utan allt vad penningar heter och ha ej medel för inköp av vare sig kläder eller skolböcker åt barnen. Han påpekade även att detta arbete var så mycket mera behövt då arbetet ej kan beredas alla behövande å Pine Falls vägen. Mr. Clubb tillstyrkte på det bestämdaste arbetets snara påbörjande, i all synnerhet som från Lac du Bonnet anvisats ett belopp av \$2,000 för detta ändamål. Han var även övertygad om att regeringen skulle bidra med de utlovarde 50 procenten.

Över 700 arbetslösa i Kenora.

I Kenora ha över 700 personer anmält sig till de planerade nödhjälpsarbetena. En delegation bestående av W. S. Carruthers och J. P. Williams hava avrest till Toronto och Ottawa för att från regeringen söka utverka anslag till nödens avhjälpande. Det planerade nödhjälpsarbetet omfattar bl. a. stensättning av vägar, byggande av vatten- och kloakledningar. På grund av rykten vilka cirkulerat i Västern att det i Kenora fanns gott om arbete såväl inom samhället som på Trans-Canada highway, har en mängd arbetslösa samlats därstädes.

"Bildrulle" åtalas för vållande till annans död.

I Rosetown Sask. har Clarence Béz förklarats häktad såsom misstänkt vara den "bildrulle" som överkörde och så svårt skadade 14-åriga Francis Murray att hon senare avled. Den tilltalade hade fortsatt sin väg utan att taga någon notis om det skedd.

Flicka skjuten av sin stuvfader.

En tjuogoårig flicka, Rose Homagyr, Detroit, blev en dag i förra veckan skjuten till döds av sin stuvfader. Stuvfadern hotade hennes moder till livet och då flickan försökte hjälpa modern blev hon nedskjuten. Mördaren har häktats.

Fångsten av hummer ö- ver 40,000,000 pund.

I Nova Scotia uppskattas fångsten av hummer till omkring 20,820,000 pund, i New Brunswick till 9,000,000 samt i Prince Edward Islands och Quebec till respektive 9,100,000 och 2,768,000 pund.

En stor del av fångsten förpackas i burkar men under de senare åren har efterfrågan på levande hummer ökat betydligt. Under år 1930 till exempel uppgick försäljningen av levande hummer till något över 12,500,000 pund mot knappast 11,000,000 år 1929 och 9,800,000 1928. Största delen av den försälda levande hummern skeppas till Förenta Staterna. Under sistlidna år uppräck exporten dit till 9,600,000 pund. En stor del av den i burkar förpackade hummern exporteras till England och det övriga Europa.

Lac du Bonnet nytt.

Silverbröllop.

Söndagen den 6 september firade mr. och mrs. Otto Peterson Lac du Bonnet 26-årsdagen av sitt äktenskap. Jubilarernaingo mottaga en storartad hyllning av barn och vänner och glädjen stod högt i tak. En mängd blommor och värdefulla presenter förärdades silverbröllopsparet.

Vi hava av silverbröllopsparet blivit ombedda att till alla deras vänner frambara deras hjärtligaste tack för den storartade hyllning som kom dem till del på deras silverbröllopsdag.

Red.

Stadsfiskalen i Arboga häktad.

Arboga den 17 sept. — Stadsfiskalen i Arboga Gösta Fröling har häktats för kasabrist på inemot 6,000 kronor.

Ordet fritt.

(Forts. från sid. 2.)

terial till detta land. Då det vidare blev klart att Nordenfjells uppfinning icke var av vidare nytta eller värde lyckades Zaharoff att med Maxims hjälp köpa ut Nordenfjell ur affären. Redan 1897 nådde Zaharoffs vinningslystnad sitt mål uti att sammansluta eller omorganisera det gamla Vicker kompaniet och Maxim kompaniet till ett. Han fick kontroll över försäljningsdepartementet. Boerkriets kom och föranledde stora inköp av krigsmateriel. Så kom Rysk-Japanska kriget vilket blev en verklig guldgruva för kompaniet. Under följande tid var spänningen mellan folken en verklig vinstgivande källa. 1914 hade kompaniet ett aktiekapital av 5 millioner varav Zaharoff ägde en stor del. Det

\$1,000 I BANKEN

Med fickpengar börjades den
Avlöningen ökade den
Ränta lades till den
Banken ansvarade för den—
Kalla det icke tur!

Låt Royal Bank bliva Eder
familjebank.

The Royal Bank of Canada

var till och med mäktigare än Krupp med fabriker i Spanien, Italien Japan och Canada. Få personer i England visste att Zaharoff verkligen var direktör för Vicker-Maximbolaget och dock var detta blott en begynnelse till hans maktställning. Genom Vickers kontrollrade han icke blott krigsutrustningsfabrikationen i förut nämnda länder, han ägde betydlig andel i Schneider Creuset komp. i Frankrike. I Öst-rike ägde han en betydlig andel i Tschek kompaniet och övriga fabriker. Av ännu större vikt var att han ägde andel i Skoda fabriken i Tyskland värest de stora "Hauitzer" kanonerna tillverkades, med vilka Tyskland raserade Liege och Namur fästningarna. Sak samma vem som vann kriget Zaharoff drog vinsten. Han kontrollerade dessutom stora oljekompanier i Europa och oljan var av nästan lika stor betydelse som krigsvapnen då det gällde att vinna kriget. För att ytterligare stärka det nät han spunnit omkring Europas politik så tillägnade han sig en del tidningar varigenom han utövade sitt inflytande. Då nästa krig kom var Zaharoff en mystisk figur med oberäknelig makt. Han blev en av Loyd George cirkeln, vilket vi ej kunna undra på, då hans verksamhet var så intimt förbunden med tillverkningen av ammunition. Allt igenom kriget växte hans makt och inflytande. 1917 då man började diskutera möjligheten av fredsunderhandlingar genom Förenta Staternas förmedling så fanns vi att en mindre grupp män i England konsulterade med Zaharoff vilka bestämde att kriget skulle fortsätta. Situationen var ytterst kritisk Ryssland var ur räkningen, Frankrike skakade det syntes som den pågående tiden för fredsunderhandlingar var inne. Lord Bertie, den brittiske ambassadören i Paris säger i sin dagbok av den 25 juni 1927 att Zaharoff var helt inne för att fortsätta kriget emedan en lam fred skul-

le väcka "squabbles" mellan de allierade. Varför skulle icke han önska att kriget skulle fortsätta, då han var i stånd att dra vinsten därav i minst nio länder? Han var efter kriget Europas rikaste man. Detta visar att det är hög tid att allmänheten, vilken får bära krigets följder, vaknar upp och tar del uti avrustningsavtalet och icke lämnar saken i händerna på sådana vilka ha så talat misslyckats att se verkligheten i ansiktet i det flydda. Bilder av Zaharoff och Maxim jagande efter fredsduvan vore ägnad att framkalla leenden om den icke vore så hemsk som den är.

Detta vilddjur som var industriella tidsålder har skapat genom att förena uppfinningsgenier med "super sal-smanship" sådana som Zaharoff — genom andelsrätt i stora kooperationer och kontroll av stora tidningar gör det möjligt att i förening med storföretagarna göra ända på civilisationen. Detta vilddjur må krossas eller ock må civilisationen gå under.

Vilka äro "hatets propagandister" männe? Kommunisterna? Eller Zaharoff - Maxim i allians med andra mäktiga statsmän, diplomater och finansmän.

"Builders of Empire"
Wetaskiwin i sept. 1931.
N. J. L. Berren.

Känner sig tio år yngre.

"Ja, hade plågor i lemmarna och hade besvär med urinering", skriver herr Amb. Bisson East Angus, Que. "Efter att ha brukat Dr. Peters Kuriko känner jag mig ej endast frisk utan också tio år yngre; jag är 61 år gammal." Denna beprisade örtmedicin verkar på avföringsorganen genom att reglera maten och öka urinavsöndringen. Den är icke en apoteksvara utan tillgänglig direkt genom Dr. Peter Fahreny & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill. Levereras tullfritt i Canada.

Diversc.

Arvingar efterlysas.
Enligt meddelande till utrikesdepartementet har en svenskfödd sjöman vid namn August Gustaf Hansson, enligt uppgift född år 1875 i Dalarna, avlidit den 24 september 1920 i Haugesund, Norge, efterlämnande i kvarlåtenskap. Personer, som kunna styrka sig vara den avlidnes arvingar eller om dem lämna upplysning, torde sätta sig i förbindelse med departementets arvsbyrå.

Klagomål över potatisimport.
Riksförbundet Landsbygdens folk har i skrivelse till jordbruksministern påtalat, att för närvarande pågår en relativt omfattande import av utländsk potatis. Denna har bl. a. levererats till en allmän inrättning i Stockholm. Förbundet, som protesterar mot denna enligt dess förmenande fullständigt omotiverade införsel, säger sig ha velat få statsrådets uppmärksamhet på saken och förklarar sig villigt att, om så skulle påfordras, lämna närmare upplysningar i ärendet.

Nya och ombygda posthus.
Det av generalpoststyrelsen avgivna förslaget till utgifter för kapitalökning beträffande postverket för budgetåret 1932—1933 upptar bl. a. följande anslag: för betalande av de köpta fastigheterna nr 1 och 2 i kvarteret Blamannen i Stockholm 1,162,000 kr. samt för fullbordande av posthusbyggnaderna i kvarteret Gråberget i Stockholm 840,000 kr., i Krylbo 100,000 kr. och i Sundsvall kr. 100,000, för påbörjande av till- och ombyggnad av posthuset i Linköping kr. 200,000 och för tillbyggnad av posthuset i Arvika 45,000 kr.

Flygvapnets anslagskrav 13,6 mill. kr.
Flygstyrelsen framför i sina riksdagspetita krav på organisationens utbyggnad under nästa budgetår till den enligt 1925 års försvarsbeslut avsedda omfattningen. Styrelsens anslagskrav sluta på 8,063,822 kr. i ordinarie och 5,539,700 kr. i extra anslag. Bland de senare ingå 3,700,000 kr. till flygplan och motorer. Inalles åskas i en särskild skrivelse för detta ändamål kr. 11,000,000 att fördelas på tre år. I andra anslag med 410,000 kr. till anskaffning av flygbomber och 370,000 kr. till filgmateriel. Till ordnande av andra flygkårens förläggning vid Hägernäs hemställes om 230,000 kr. Till markradiostationer har upptagits ett anslagskrav på 124,500 kr. Inalles åskas för sistnämnda ändamål 539,500 kr. att fördelas på fyra år. Ordinarie anslaget till flygmateriel begäres höjt med 952,000 kr. till 3,328,000 kr. och ordinarie anslaget till flygövningar önskas höjt med 100,000 kr. till 1,600,000 kr.

STOCKHOLM.

Ung sjöman medvetslös i Statsgården.
För några dagar sedan anträffades en flottist liggande medvetslös vid Saltsjöbadst-

gets spår i Statsgården. Enligt vad vederbörande läkare på Garnisonssjukhuset meddelar, avled mannen, troligen till följd av en skallfraktur. Den omkomne är värnpliktingen 2686 45-30 Olof Sven Hilding Eliasson, Ploggatan 3 B, son till plåtslagaren Sven Enok Eliasson.

Blodsdråpa på Kunzsholmen.
Häromdagen alarmerades polisen till Garvaregatan 20, där ett blodsdråpa tydligt utspelas. När polisen trängde sig in i lägenheten, som beboddes av 30-åriga skraddaren Holmfrid Elias Rahn, påträffades lägenhetsinnehavaren i medvetslös tillstånd och tydligt döende. Han fördes omedelbart till Serafimerlasarettet, där han underkastades operation.

En 72-årig man.
f. d. tapetseraren Ernst Holmberg påkördes av en spårvarn i hörnet av Östgöta- och Folkungagatorna o. kastades i gatan varvid han erhöll ett stort krossår i bakhuvudet och ett i pannan. Man betecknade på sjukhuset mannens skador som allvarliga.

A.-b. Baltic i Stockholm
har vid extra bolagsstämma beslutat att genom makulering av aktier till ett nom. belopp av 6,000,000 kr. nedsätta aktiekapitalet från 7,000,000 till 1,000,000 kr. Till reservfonden överföres 6,000,000 kr., därav 4,323,088 kr. skola användas till täckande av balanserat förlust samt 1,576,912 kr. enligt styrelsens beprövande gå till avskrivning på bolagets för stadigvarande bruk avsedda eller andra tillgångar.

Vaktmästare har förövat poststölden?
Från postkontoret Stockholm 17 ha 6800 kr. sparlost försvunnit. Kriminalpolisen företog på fredagen omfattande undersökningar om vart pengarna tagit vägen. De ha icke kunnat anträffas, meddelade intendent Zetterqvist vid förfrågan. Emellertid har efter förhör med flera personer vid postkontoret en vaktmästare där blivit anhållen såsom skäligen misstänkt att ha förövat stölden. Mannen i fråga, som är gift och har vuxna barn, förnekar emellertid all kännedom om tillgreppet.

GÖTEBORG.

Försäljare häktad för försäkring.
På begäran av firman Radium Electric aktiebolag i Stockholm häktade poliskammaren i Göteborg försäljaren Karl Emil Lennart Lundin, vilken här i staden från firman försäkrat ett antal elektriska sjukvårdsapparater till ett värde av cirka 1,000 kronor. Lundin är född i Norrköping 1903.

Drunkningsolycka i Göteborg.
Häromdagen råkade verkstadsarbetaren Josua Holmgren falla i vattnet från Rosenlundsbrom och gick genast till botten. Då man efter en kort stund fick upp honom, hade livet redan flytt. Holmgren var född 1900 och skrev in i Gävle men för tillfället bosatt i Göteborg.

Bohuslän.

Badsäsongen i Strömstad.
vilken nu avslutats, betecknas av havsbadets ledning såsom medelgod i fråga om frekvens. Antalet vid badet inskrivna gäster har uppgått till 1,923.

Till missionsfältet i Sydafrika. Komministern i Hjartum och Västerlanda, G. Bernander, avreser i dagarna med sin familj till Sydafrika för att verka som missionär. Hr. Bergnander har tidigare varit verksam på Svenska kyrkans missionsfält i Sydafrika men återvände på grund av hälsoskäl till hemlandet.

Dalarna.

Järnvägsolycka med dödlig utgång.
Snälltåget från Göteborg överkörde och dödade vid Lindans hållplats i Stora Tuna en omkring 20-årig motorcyklist August Karlsson från Sorbo i Stora Tuna.

Rinaldos rymning från häktet.
T. f. landsfogden i Kopparbergs län, Carl Gezelius, har för Länsstyrelsen avgivit rapport om Gustaf Adolf Rinaldos, alias Källfors, rymning från häktet i Nas den 17 juli samt i samband därmed yrkat ansvar på tillförordnade landsfiskalen i distriktet, Ivar Lundén, för att han skulle ha varit försumlig i fråga om fångens bevakning.

Gästrikland.

Cyklande pojke dödad av bil i Gävle.
En cyklande pojke, Lennart Vallinder, som överkördes av en bil på Södra Kunzsgatan har avlidit på Gävle lasarett.

Sågverk i Gävletrakten återupptager driften.
Driften vid sågverket i Norrsundet, som legat nere i nära två månader, upptogs igen. Sagen sysselsätter ett 100-tal män. Även sängen vid Långhed, där driften även legat nere i två månader, har återupptagit verksamheten.

Gårdsbrand — skador för över 20,000 kr.
Eldsvåda utbröt för några dagar sedan i en större byggnad i Backen i Näsvisken, innehållande boningshus, ladugård, stall och loge. Elden spred sig hastigt. Efter en kort stund var byggnaden nedbrunnen. Sex kor samt en del får inbrändes. Allt lösöre blev lågornas rov. Det brunna var försäkrat för 22,000 kr. Byggnaden ägdes av fru Margret Jonsson i Näsvisken.

Halland.

Lantbrukaren föll under lasset och krossades till döds.
En 79-årig lantbrukare Nils Petter Johansson i Fagerhults socken har omkommit, under det han höll på att köra in gröda. Då lasset skulle passera en bro över en bäck, brast en bräda, och Johansson kom under den tungt lastade vagnen. Ena hjulet gick över bröstskorgen, och Johansson, som fördes till sitt hem, avled inom kort. Han sör. s närmast av maka och sex barn.

Hälsingland

Svår eldsolycka vid Hudiksvall.
Häromnatten nedbrann hemmansägare P. Larssons i Rogsta by sammanbyggda manngårds- och ladugårdsbyggnad. De inneboende räddades. Den sista stund i nattdräkterna. En häst och en gris inbrändes. Det brunna var försäkrat för 10,000 kronor.

Jämtland.

Länsarkitekt utnämnd.
Arkitekten Erik G. A. Ekeberg har av byggnadsstyrelsen förordnats att vara länsarkitekt i Jämtlands län.

Medelpad.

Nya Söråkers sågverk har brunnit ner.
Brand utbröt i Nya Söråkers sågverk i Hässjö socken. Elden spred sig med rasande fart i såghuset, och det släckningsmanskap, som i hast uppbådades, stod maktlöst mot eldhavet.

Den brunna sågverksanläggningen uppfördes år 1889, men har sedan dess utvidgats. Den omfattade 6 ramar och 2 hyvelmaskiner samt sysselsatte vid full drift 150 man. För närvarande voro endast ett 50-tal i arbete i hyvleriet. Det brunnas värde uppgår till omkring 125,000 kronor, vilket uppgives täckas av försäkringar. För Hässjö kommun betyder sågbranden ökning av den redan förut omfattande arbetslösheten.

Flygmissöde vid Sundsvall.
Ett rätt allvarligt flygmissöde inträffade på Hudiksvallsfjärden. En hudiksvallschaufför, Frans Öberg, vilken köpt ett utrangerat, tvärsigt militärflygplan, med vilket han under smarrare företagit upprepade lyckade flygturer, hade efter en flygning över staden gått ned på fjärden och där tagit ombord en yngling för att göra en ny uppstigning. Planet höll just på att starta ut anför Hästholmssågen då det av de kraftiga svallvågorna från en förbipasserande båt bragtes att tippa helt om. De båda i maskinen sittande lyckades i sista sekund befria sig från de bälten, varmed de voro fastspända i sitrummen, varefter de kunde simma i land.

Norrbottnen.

Restaurangstrejk i Piteå.
Sedan förhandlingar om nytt arbetsavtal mellan personalen vid stadshotellet i Piteå och dess direktion strandat, förklarade personalen strejk och lämnade sina platser. Strejken omfattar 25 a 30 personer.

Ladugårdsbrand i Nederluleå.
Häromnatten nedbrann i Ersnäs by i Nederluleå en nyuppförd ladugårdsbyggnad, varvid en häst och en kalv inbrändes. Skadorna beräknas till 4,000 kr. Ägaren, pensionerade filaren N. Pettersson, Svartön, gör en svar förlust, då det brunna var oförsäkrat.

Väldsamt ras på Ofotenbanan.
Ett väldsamt berg- och jordras inträffade på Ofotenbanan mellan Hunddalens och Björnefjelds stationer. Rasen, som kom från det intill banan liggande högfjället, röv bort rälsen på en sträcka av omkring 75 meter och blockerade banan med klippblock på andra upp till 10 kubikmeters storlek. Ett arbetståg, som strax efter rasen skulle passera olycksplatsen, lyckades först i sista stund stoppa.

Sjuårig flicka överkörd och dödad av buss.
Den 7 sept. inträffade i Notviken invid Luleå en bilolycka med dödlig utgång. Den s. k. Ringlinjens buss skulle just stanna för att avlämna ett paket, då en dotter till snickaren A. Forssell i Notviken, 7-åriga Sigris Forssell, som befann sig på andra sidan av vägen, sprang framför bussen för att mottaga paketet, som chauffören ämnade kasta ut genom fönstret. Flickan kom under bussen, vars ena framhjul gick över hennes huvud. Döden var ögonblicklig.

Staten bör ersätta obligationerna.

Advokat Jonas Landahl i Luleå har hos regeringen hemställt om ersättning av statsmedel för förlust på 1,775 kr. genom bedrägligt förfarande av mäklarfirman Baltic i Stockholm, vilken försåkrat 25 st. premieobligationer, som Landahl köpt av firman och även tillfullo betalt. Firmans direktörer ha genom utslag förpliktats ersätta honom förlusten, men beloppet har icke kunnat utbetäckas på grund av bristande tillgångar hos gäldernärerna.

Advokat Landahl anser emellertid, att både billighet och rättvisa fordra, att staten i detta fall träder hjälpsamt emellan. Staten bör äga ett rent faktiskt och moraliskt intresse av att av staten garanterade värdepapper icke bli föremål för rena svindlerier av firmor, som utan kontroll eller förbud från statens sida tidigare haft fria händer härutinnan.

Närke.

Örebro-Kuriren frikänd i Mestertonrådet.
Juryn i det av J. K. anhängiggjorda tryckfrihetsnålet mot Örebro-Kurirens ansvarige utgivare, redaktör Harald Åkerberg, har vid sammanträde med nej besvarat frågan om den åtalade artikelns brottslighet. Rättens utslag meddelas om åtta dagar.

Som bekant gällde åtalet en artikel, införd i Örebro-Kuriren den 18 maj under rubriken "Rappoten" vari vissa uttalanden gjordes, vilka kapten Mesterton ansett kränkande för sig i egenskap av tjänsteman.

Skåne.

Ett förlängt och ett uppsagt avtal.
Den 7 sept. utgick uppsägningstiden för arbetsavtalen hos margarinkaktiebolaget Zenith i Malmö och vid Förenade cikoriefabrikerna i Ystad. Det förra avtalet har på grund av utebliven uppsägning förlängts på avtalsenligt sätt, medan det senare till följd av formella skäl uppsagts från arbetsgivaresidat.

Den gamla död i 3 veckor på sitt rum.
För några dagar sedan anträffades på Rosquistiska stiftelsen en av pensionärerna, fru Everlov, änka efter framlidne sjökaptenen Everlov, liggande död i sitt rum. Läkare och polis tillkallades, varvid det befanns, att fru Everlov, som var 67 år gammal, troligen avlidit redan för tre veckor sedan.

Flygolycka på Ljungbyhed.
Den 1ste sept. kolliderade i luften två övningsflygplan av typen Moth, tillhörande flygskolkåren på Ljungbyhed. Föraren av det ena planet, flygläraren vid flygskolkåren löjtnanten vid Jönköpings-Kalmar regemente B. E. Behm omkom därvid. Föraren av det andra planet, löjtnanten vid samma regemente, L. G. H. Thunberg, räddades sig genom

Kännes Eder

mage gasfylld

Försök detta medel gjenast

När du mage kännes gasfylld gör då ett försök med detta beprövade medel! För en billig penning erhåller du på apoteket det beprövade och valörande medlet Bismarck Magnesia, antingen pulveriserat eller i tabletter, och du kan vara övertygad om lindring i många fall. Detta medel är ett oskadligt, icke laxerande medel som neutraliserar de gaser och surheten i magen vilka oro orsak till de första magplågorna. Gå till ditt närmaste apotek och köp Bismarck Magnesia och du skall på kort tid bli frisk igen. Edra plågor.

GÖTEBORGS BANK

Göteborgs äldsta bank, grundad 1848.
Eget kapital Kr. 78,750,000. (Över 20 millioner Dollars.)

SVENSKAR I CANADA!

Önskar Ni en säker placering och god avkastning av Era penningar så insätt dem på vår

KAPITALRÄKNING.

Vi gottgöra härpå alltid högsta gällande ränta.
Vi lägga varje halvår räntan till kapitalet, så att Ni erhåller ränta på ränta.
Vi sända kostnadsfritt varje halvår till Eder per post en uppställning, som visar hur stort kapital Ni har hos oss och hur mycket det ökas genom ränta.
Alla slag av bankaffärer i övrigt.

fallskärmschopp. Kollisionen inträffade under utförande av avancerad flygning i förband.

Ryttare krossad under hästboken vid kullridning.
En dödsolycka inträffade på Bergafältet i Häisingborg, varvid en reservsergeant Agbrog, Nässjö, ljöt en ögonblicklig död. Han deltog i den här pågående reservofficersutbildningen och hade jämte några kamrater på ridfältet forcerat låta hinder, bestående av träribbor. Vid ett av dessa försök snubblade Agborgs häst med frambenen mot ribban, varvid hästen slog nästan helt om. Agborg kom under hästens bog och fick sitt huvud krosat, så att han avled omedelbart.

Småland.

Ny tändsticksmaskinfabrik i Jönköping.
Under firmanamn Jönköpings maskinfabrik har i dagarna i gångsatts en ny mek. verkstad för tillverkning av maskiner till tändsticksfabriker. Företagets ledare är disponent H. Morck, som under lång tid förut varit anställd vid Jordbro tändsticksfabriken. Den nya maskinfabriken är belägen i Jakobsdal i Dunkaballar och sysselsätter ett 10-tal man.

Södermanland.

Den försvunne
lantbruksinspektoren Martin Flård från Viby gard i Norrviken har ännu icke kommit till rätta. Vederbörande landsfiskal meddelar på förfragan att intensiva efterforskningar bedrivits hela dagen, vilka dock icke kröntes med någon framgång.

Uppland.

Provalen för ärkebiskopsvalet.
Uppsalakretsen av Allmänna svenska prästföreningen har vid sin årssammankomst företagit provval till det stundande ärkebiskopsvalet. Provalet utföll så, att biskop Rodhe i Lund sattes i första rummet, statsrådet Stadener i andra rummet och, med ganska stor röstskillnad, professor Tor Andrae i tredje rummet. Närmast i röstetal kom sedan professor T. Bohlin.

Lantarbetarkonflikt i Uppland.
Konflikt har utbrutit vid Aspånäs herrgård i Uppland. Ett trettiotal lantarbetare, varav tolv familjefäder, ha uppsagts från sina anställningar. Gardens ägare, disponent G. Sylven, hade föreslagit arbetarna att skriva personliga kontrakt samt utträda ur fackföreningen. Då arbetarna ej gingo med härpå, uppsades de. De flesta av arbetarna äro födda på godset. Arbetarna betrakta konflikten som en föreningsrättsstrid.

Värmland.

Gossen klättrade upp i tornet, föll från 15 meter och dödades.

En 12-årig gosse, Axel Blomkvist i Osebol, Stöllet, klättrade upp i ett 20 meter högt linbanetorn vid brobygget i Osebol. Han föll därvid ned från 15 meters höjd och ådrog sig svåra skador i ryggen. Han fördes till Torsby lasarett, där han nu avlidit.

Svår bilolycka i Kristinehamn.

På härommorgonen inträffade en svårare bilolycka i Kristinehamn. En lastbil skulle i en gatukorsning väja undan för en annan bil, varvid chauffören förlorade herraväldet över bilen och körde upp på trottoaren. Där påkördes omkring 60-årige lägenhetsägaren Anders Johansson och slungades med våldsamt kraft mot ett skyltfönster, som krossades. Johansson fick svåra skador och fördes i medveten tillstånd till sjukstugan, varifrån meddelas, att tillståndet är oroväckande.

Västerbotten

Alderdomshem för lappar.
K. m. t. har godkänt länsstyrelsens i Umeå beslut att förordna, att Vilhelmina sockens alderdomshem för lappar skall uppföras på ett område, avstyckat från hemmanet Dikanäs.

Västergötland

Kassör i Malarförbundet förskingrar 7,000 kr.
Svenska malarförbundets avdelning 18 i Borås har hos polisen anmält, att Lennart Claar, som varit avdelningens kassör från april 1929 till mars i år, gjort sig skyldig till förskingring av nära 7,000 kronor.

Bilolycka till döds vid Skövde.
Den 4 sept. inträffade på landsvägen Horn — Bankälla utanför Skövde en bilolycka, varvid en chaufför G. Svensson från Värning skadades till döds. Svenssons bil skulle köra över en bäckbro, varvid den kolliderade med broräcket. Fackföreningsledare inför rätta.

En process av ganska märkligt slag tog sin början vid rådhusrätten i Borås. Upphovet till tvisten är en blockadhistoria från i vintras. Kärande äro tvenne arbetare, vilka anhålla om stämning på tre styrelsemedlemmar i Svenska grov- och fabriksarbetareförbundets avdelning 105 för ärekränkning och fordra ersättning för förlorad arbetsförtjänst under den tid, da de såsom "prickade" ej kunnat erhålla arbete. Betydligt flera väntas bli indragna i målet.

Västermanland.

Industrimöte med hemliga beslut.
Ett 30-tal industrimän från

Sverige, Norge och Danmark samt Finland, vilka bildat ett av Svenska verkstadsföreningen och motsvarande organisationer i de övriga nordiska länderna tillsatt utskott för överläggning i för industrien viktiga frågor, hade sammankommit i Västerås under ordförandeskap av direktör J. S. Edström. Resultatet av förhandlingarna offentliggöres icke.

Ängermanland.

Milosmännen blevo frukända i menedsålet.

Härnösands rådhusrätt har meddelat utslag i målet mot de såsom misstänkta för menedsbrott i samband med Milosmålets handläggning inför Ängermanlands södra domsagas häradsrätt häktade R. K. Svobberg från Kramfors och B. A. Lindahl från Dynäsberget.

Rådhusrätten ogillade åklagarens ansvarsyrkande och de häktade försattes på fri fot.

En ny vägarbetskonflikt
har utbrutit i Ängermanland, i det att Väg- och vattenbyggnadsarbetareförbundets avdelning i Vibyggerå förklarar allt vägarbete inom Nordingrå vaghållningsdistrikt i blockad. I blockadförklaringen heter det, att vägstyrelsen vägrat träda i underhandlingar om kollektivavtal samt utestängt avdelningens medlemmar från allt arbete. Till de blockerade arbetarna höra bl. a. arbetarna på den stora kustlandsvägen.

Förödande brand i Kramfors.

Den 5 sept. utbröt eld i a.-b. Adalens järn- och skeppshandel i Öd, Kramfors. Elden hade, då den upptäcktes, fått starkt fäste inne i lokalerna och spred sig till Ängermanälvens stuveriaktiebolags i väningen ovanför belägna lokaler, som blevo illa åtgångna. Skadorna på affärslaget torde belöpa sig till omkring 90,000 kr., vartill komma betydande skador på själva fastigheten, som äges av Stuveri-blaget.

Homeopat åtalad för annans död.

Den tyske homeopaten "dr. med." Ernst W. Max Möller från Stockholm, som nyligen av Örnsköldsviks rådhusrätt dömdes till tre månaders fängelse och böter för bedrägeri och förselser mot apoteksvarustadgan, har nu på nytt kommit i kontakt med lagens arm. Vid Degerforstinget stod han nämligen åtalad för valande till annans död. Han hade behandlat en 19-årig flicka, Gudrun Johansson från Hjuken, vilken sedan avlidit. Flickan hade varit intagen på Hellnäs sanatorium våren 1930, men sedan hennes fader rådfrågat "doktor" Möller, vilken uppgivit att flickan icke led av lungtuberkulos utan av s. k. kloros, hade man tagit hem flickan och överantvarjat henne i doktors vård. Efter några månaders förlopp avled flickan emellertid.

Öland.

Motorseglaren Ida har söndersprängts under häftig storm.

Under storm på ostkusten blev motorseglaren Ida av Stockholm vid Storkläppens fyrplats söndersprängd, varpå fartyget strax efteråt sjönk. Enligt telegram från befälhavaren till fartygets mästare i Stockholm har besättningen, som utom kapten Carlström bestod av fyra man, blivit räddad till någon av lotsplatserna i närheten.

Östergötland.

Postflygmaskinens nödland-

ning var rent av fenomenal.
Ingenjör Florman, som med ett extraplan anlände till Linköping för att närmare undersöka den kapsejsade postflygmaskinen, förklarar, att nödlandningen var rent av fenomenal, och sedan man i dagsljus kunnat undersöka de möjligheter, som flygarna haft i nattmörkret att gå ned i terrängen, måste man säga, att det var verklig skicklighet parat med tur, som gjorde, att de kunde taga sig ned som de gjorde. Vid nedslaget hade de tagit med sig en mängd telefontrådar, inalles 16 ledningstrådar, som hakat sig fast i pontonerna men som ej lyckats rubba den tunga maskinen ur flygriktningen.

Arbetskostnaderna i Sverige ha ökat 71 proc. sedan 1913.

Reala lönenivån samtidigt stegrad med 28 procent.

För S. C. T. från Svenska Amerikanska Nyhetsbyrån, Stockholm, sept.

Arbetslösheten i dess nutida gestaltning framstår såsom nära förknippad med industrialismen och dess produktionsmetoder. Men industrialismen är en gammal och massarbetslösheten en jämförelsevis sen företeelse. Det förefaller dock obestridligt att ett visst samband råder mellan dem båda, men huru detta samband är beskaffat och exakt vilka orsaker, som gör ett industrialiserat näringsliv oförmöget att ge sysselsättning åt den tillgängliga arbetskraften, därom rådet ännu mycket osklart.

En vidlyftig utredning om detta spörsmål sett från svensk horisont har nu framlagts av den år 1927 tillsatta s. k. arbetslöshetsutredningen, som därmed slutfört första hälften av den förelagda uppgiften. Av allt att döma kommer utredningen att bli ett för det kommande meningsutbytet i arbetslöshetsfrågan grundläggande aktstycke. Kommittén har låtit sig angeläget vara att så allsidigt som möjligt belysa det förelagda spörsmålet.

Mycket utförligt avhandlas således länenivåns växlingar och verkningarna därav. Den reala årsförtjänsten inom den egentliga industrien har från 1913 till 1929 stigit med 28 procent. Arbetskostnaderna återigen ha stigit med icke mindre än 71 procent. Differensen mellan dessa två siffror förklaras av den genomförda begränsningen av arbetstiden. Löneförändringarna ha således av den genomförda begränsningen av arbetstiden. Löne23 jsaaZ. TAO na ha således övat ett väsentligt större inflytande på arbetskostnaderna än på arbetarnes ekonomiska ställning och bringat de förstnämnda upp i en jämfört med förhållandena före kriget ogynnsamt nivå. Att detta i hög grad påverkat den ekonomiska utvecklingen under artiondet och framför allt industriens efterfrågan på ny arbetskraft är tydligt.

Befolkningsökningen har däremot enligt kommitténs mening varit en långt mindre verksam faktor. Mellan 1921 och 1930 ha de arbetsföra åldrarne ökat med 4030,000 personer. Det är endast 26,000 mera än under nästföregående årtionde och knappast mer än som under normala förhållan-

den bort kunna absorberas av näringslivet. Den minskade emigrationen kan därför icke heller betraktas såsom någon huvudorsak till arbetslöshetens ökade omfattning, även om den i synnerhet efter år 1925 kan tänkas ha medfört en relativt större tillströmning av ny arbetskraft.

Om rationaliseringen och dess inverkan på sysselsättningsmöjligheterna inom industrien har kommittén särskilt att förtälja. Under de närmaste åren efter deflationens krisen synes den ha varit ett organiskt led i reorganisationssträvandena, huvudsakligen syftande till ett bättre utnyttjande av det fasta kapitalet. På detta stadium förtolpe rationaliseringen jämsides med en stadig minskning av arbetslösheten. När den sedermera skiftade karaktär och fick till huvudsakligt syfte att säkerställa en förbättrad produktivitet genom driftens mekanisering så betydde detta en omedelbar nedgång i den relativa efterfrågan på arbetskraft och således en försämring av arbetslöshetsituationen.

Det nu publicerade betänkandet representerar endast första hälften av kommitténs arbetsprogram. Vad som återstår är utredningen om vilka medel, som kunna tänkas komma till användning för arbetslöshetens bekämpande. Förarbetet är undantaget, det återstår att draga de praktiska slutsatserna av det inhämtade vetandet. Uppgiften torde bli vanskligare än den nu slutförda.

Ny blomma.

I den årliga rapporten från jordbruksdepartementets botaniska avdelning finna vi en sak som för oss svenskar kan ha ett visst intresse. Man har nämligen under året upptäckt en ny blomma "Butterbur" — (Petasites Vulgaris, Hill) — Denna blomma är allmän i såväl i Sverige som nästan hela det övriga Europa men savitt man vet har man aldrig förut funnit den i Canada.

VET NI?

1. Att då Ni sänder penningar hem genom

CANADIAN NATIONAL EXPRESS

är Edert kvitto garanterat av staten, som äger Canadian National Railways.

2. Penningarne utbetalas i dollars eller i Edert lands valuta, direkt till adressaten.

3. Ett kvitto på Edra penningar, undertecknat av mottagaren i Edert hemland, återsändes till Eder för att visa, att penningarne utbetalats till rätt person.

För erhållande av ytterligare upplysningar torde Ni tillskriva:

W. H. BRYCE, Manager

Money Order Dept.
Canadian National Express,
355 McGill Street, Montreal.

Praktisk undervisningsverksamhet bland Sveriges jordbrukareungdom.

I Canada har man under de senaste åren talat om, att en-tur, i vilken man tillgodogjorformigheten på landsbygden de sig århundradens, ja artus-kulle vara en av de orsaker, endens erfarenheter, som gått som dra bort de unga från arv från far till son.) jordbruket. Man hör inte så 1856 bryter den nya tiden in mycket talas om någon enfor- i Sverige. Det första loket kör mighet i städerna. Där är nog fram som en symbol för en ny emellertid på ett sätt enfor- kultur, så vitt skild från den migheten större än på lands gamla, som denna skilde sig bygden. Forna tiders arbete från den kultur, som möter oss med jordbruk och hantverk hos de gamla stenxorner och var glädjefyllt, kanske huvud- vikingasvärden. Maskinen utträngde handen. Först kom tröskverket, så slät- ten från dess första början. I termaskinen, hästräfsan, se- jordbruket följer man grödans paratorn och gödselspridaren. utveckling från det att utsädet Nu ha vi hunnit fram till lägges i jorden till dess att mjölkningmaskinen och skör- skörden bärgas, och intet ar- detröskan.

Jordbruket behöver daglig urg- dom. Jordbruket har i mera än ett avseende blivit efter i den ekonomiska konkurrensen mel- lan näringarna och detta har sin grund just i att de mest vakna ungdomarna flyttat från landsbygden. En olycklig uppfattning har väl från för- äldrarnas sida i hög grad bi- dragit härtill, ty vem har ej hört uttrycket: "Skall din son bli någonting, eller skall han stanna hemma?"

Det ställes stora krav på den ungdom, som i framtiden skall sköta Sveriges jord. En lantman i våra dagar måste ha inte kretsat kring denna veta besked om gödslingsför- fråga, då de tänkt på barnens hållanden och fordrets sam- framtid! Arbetet vid jorden har väl sina nackdelar vid jämförelse med andra närin- det för jordbrukareungdom- gar, men jordbruket är och kommer likväl att förbli mo- derneringen. Och även om det inte vid jordbruket blir så mycket av gods och guld utan fastmer försakelser och tvun- gen sparsamhet, så kom inå- att det är inte säkert, att li- vets lycka är säkrare gäst, där det glimmar mest. Genom ar- bete skall man finna livets po- esi.

"Så har far min gjort och så gör jag." Den gamla svenska allmo- gekulturen byggde på två grundvalar: handens arbete och traditionen. Handskicklig- heten gjorde den gamla all- mogekulturen till ett vittnes- börd om hög odling. Traditionen var den andra grundvalen. Det står i visan: "Så har far min gjort och gör jag." Det var måttet för allt gö- rande och låtande i gången- tid. Den unge pojkens utbild- ning bestod i att följa far på åker och äng, kolskog och i myrtag. Dottern följde mor- fähus och ladugård. Traditio- nen skänkte trygghet åt livet stöd åt den unge, lättad å- den gamla. Med denna tradi-

ga ge akt på stunden, timme för timme, dag för dag, sådan bliver framtiden.

Den praktiska ungdomsverksam- heten inom J. U. F.

"Sveriges jordbruk väntar på svensk ungdom", så lydde den maning, som Jordbrukare- ungdomens Förbund (J. U. F.) sände ut över landet vid för- bundets bildande för ca tolv år sedan och den maningen borde även beröra Canadas ungdom. Det var inte längre fint då att vara jordbrukare, att mjölka en ko eller köra om- kring gödsel. Men under de tolv gångna åren har J. U. F. använt det i U. S. A. praktise- rade systemet att genom täv- lingar vinna de ungas intres- se och bringa dem kunskap om jordbruk. Denna undervis- ningsform har visat sig om- fattas med stort intresse även i vårt land. Genom donation från Rockefeller Foundation blev det möjligt för J. U. F. att anställa konsulenter i sju- ton av Sveriges län, däribland Östergötland, där ännu en do- nator, H. K. H. prins Eugen, framträdde och möjliggjorde en konsulentverksamhet redan i år, vilken verksamhet av- brist på medel annars fått an- stå några år. Emellertid av- sågs med Rockefellerdonatio- nen endast att hjälpa den praktiska undervisningsverk- samheten i gång, och efter rö- relsens lyckade start i vårt land drages det amerikanska anslaget successivt in, och från år 1933 kommer det helt att upphöra, varefter det blir statens och hushållningssäll- skapens uppgift att vidare draga försorg om arbetets e- konomiska stöd i den mån det kan anses värt sådant.

De gångna årens erfarenhe- ter tala för att den företagare- verksamhet, som de unga be- driva, har sin största betydel- se i den kärlek till jordbruket, den arbetsglädje och företa- garelust, som genom densam- ma väckes till liv. Även ur un- dervisningssynpunkt ger verk- samheten glädjande resultat. Den undervisning, som konsu- lenten ger, när den unge just vid den tidpunkt, då han be- höver den för att omsätta den i praktiska livet. Oftast kan intresse för jorden väckas ge- nom att de unga göras upp- märksamma på alla de märkli- ga förhållanden, under vilka jordbrukets produktion äger rum. I detta avseende ha våra lantbruks- och lantmannasko- lor utfört storverk, men de nå- tyvärr alltför få av lantung- domarna. Och många ha tröt- nat på jordbruket innan de uppnå den för lantmannasko- lan lämpliga åldern.

Det bästa resultatet uppnås, om man använder sig av den hos all ungdom inneboende längtan efter kunskaper om vad som rör sig omkring dem. Huvudprincipen i J. U. F.'s praktiska verksamhet är, att ungdomarna-deltagarna i så stor utsträckning som möjligt själva utföra arbetet och ut- föra det under eget ansvar. Genom att göra dem personligen ekonomiskt intresserade och lägga hela ansvaret på delta- garna själva blir arbetet mera självständigt, samtidigt som man väddar till ansvars kän- slan.

Första året får man deltaga i växtodling, antingen man sedan önskar odla åkerbruks- eller trädgårdsväxter. Med tillhjälp av alla moderna hjälpmedel söker man få en

LAND SETTLEMENT SERVICE KOLONISATIONSHJÄLP.

Familjer och enskilda i Canada, som söka land för kolonisation kunna erhålla upplysningar och råd genom att tillskriva någon av följande organisation: Land Settlement Office, Department of Im- migration, Commercial Building, Winnipeg; Canadian National Railway, Colonization Department, Room 100, Union Station, Winnipeg eller Canadian Pacific Railway, Colonization Depart- ment, C. P. R. Station, Winnipeg.

god avkastning, och genom at- föra dagbok och räkenskaper för utgifter och inkomster för man ögonen öppna för att jord- bruket lika väl som all annan företagareverksamhet är en affär. De självvunna erfaren- heterna från dessa miniatyr- jordbruk sitta med säkerhet bättre i minnet än dem, man senare måhända kommer att läsa sig till, samtidigt som den frivilligt påtagna uppriften ger större inkomst dess mera ansträngning noggrannhet och påpärlighet, som presteras. Efter att ett år ha deltagit i växtodling få de, som ha lust därtill tillfälle att idka djurs- skötsel: föda upp en egen gris- ha egna höns o. s. v.; allt följt av bokföring.

Dessa lärdomar från Sveri- ge torde liksom så mycket an- nat finna god jordmån i Ca- nada.

Vad som gått att realisera därhemma under de gångna 12 åren har visat sig så frukt- bärande och viktigt att vär- modernärning icke har råd att glömma de lärdomar vi kunna inhämta från "gammellandet" och därför framlägga vi de- samma för våra läsare.

Poolnotiser

Tills dato har inom Saskat- chewan ungefär 5 proc. av all inlevererad säd gått till vete- poolens elevatorer detta trots att poolen innehar ungefär endast en tredjedel av provin- sens elevatorer. Detta är den mest glädjande tillrägelsen under poolens tilländalupna tolv månaders-period, förklarar mr. A. J. McPhail, President för Saskatchewan vete-pool- i ett nyligen utsänd rapport och han tillägger: "Pool eleva- torernas omsättning under de senare sex årens affärsverk- samhet har varit utan jämfö- relse."

Poolen inköpte år 1926 Sas- katchewan Co-operate Eleva- tor Company's verksamhet för ett pris av \$11,061,000. Köpet innefattade 451 elevatorer samt två treminals, en i Fort William och en i Buffalo. Poolen har utökat samt betalar kontant för ytterligare 600 ele- vatorer, samt en terminal som kan hålla sju miljoner bushel vete.

Poolen, vilken som förut nämnts inköpte de co-operati- va elevatorerna för \$11,061,000 häftar nu i skuld för de samma för ett belopp uppgå- ende till \$2,400,000 och jag vet att det mesta av de inbetalta penningarna utgöra avdrag, från försäljningspriset av od- larnas vete.

Under de senaste två åren har inget avdrag för elevator eller avdrag för kassareserver förekommit, men i alla fall utbetalades i a u g u s t i 1930 \$1,500,000 för räntor och avbetalningar och i augu- sti innevarande år utbetaltes samma belopp för samma ändamål.

Efter den senaste utbetal- ningen finnes fortfarande tre miljoner dollar kvar i kassan, så att vi kunna fortsätta vårt

arbete under innevarande år. Våra nettoförtjänster hava ef- ter avdrag för förluster un- der åren 1926 — och tills nu uppgått till omkring två mil- lioner om året. Trots alla mo- tigheter under innevarande år uppgick vår nettoförtjänst till \$1,785,000.

Detta meddelande vill giva alla poolmedlemmar och vete- odlare inom provinsen en idé om huru stora nettoförtjänster ett elevator-bolag verkligen kan göra. På samma gång gi- ver det farmarna en idé om vilken kraft de kontrollera när de ansluta sig till och under- stödja sin egen organisation."

Bränning av stubb å åkrarna.

Det har visat sig att allt vad bränning av stubb å åk- rarna heter är förkastligt. Man har sett farmare ef- ter att endast ytterst sparsamt ha berett jorden så på nytt men detta förfaringsätt har visa sig vara alldeles felaktigt ty skörden har betydligt för- sämrats. Vad som förorsakar detta är, att genom bränningen förloras en massa kväve och väte. De enda fördelarna med bränning är att man kan på ett enkelt sätt utrota en del ogräs och så förstås att det är ett bekvämt sätt att bli av med stubben.

Vi behöva tidig snö i år.

Man kan ej minnas någon gång då tidig snö varit så önskvärd som just i år. Det beror helt och hållet på huru tidigt snön kommer om jorden skall få någon nytta därav. När ett tjockt snötäck faller på ofrusen mark smälter en hel del därav och jorden tillfö- res vatten. Det beror helt och hållet på väderleksförhållan- den till vilken grad jorden kan bibehålla sin genomläppnings- förmåga. Inträffar regn eller snöslask och strax därefter frost bildas vad man kan kal- la en hård yta vilken skall för- orsaka att jorden när varen kommer är nästan lika torr som nu.

Spannmålsproduktionen i Canada minskas.

Veteskorörden i Canada in- nevarande år har enligt rap- porter uppskattats till 271, 400,000 bushel, varav 246.400, 000 i de tre prärieprovinser- na Manitoba, Saskatchewan och Alberta. Årets skörd är 126,472,000 bushel mindre än föregående år. Årets största veteskörd tillkommer Alberta med 119,100,000 bushel, Sas- katchewan med 101,300,000 och Manitoba med 26,000,000 bushel.

Även skörden av de övriga sädeslagen är i år mindre än under flera av de senaste å- ren.

CANADAS FÖRSTA FLYGARE.

Författad av PERCY T. COLE.

I S. C. T. av den 24 sept. publicerade vi genom välvilligt tillmötesgående från McLeans Magazine en artikel om Canadas första flygare. Artikeln i fråga, beskrev J. A. D. McCurdy's och F. V. (Casey) Baldwin's äventyrsfyllda bedrifter, när de konstruerade och byggde den första flygmaskinen inom det Brittiska Empiret. Deras understödare och medhjälpare voro Alexander Graham Bell, Thomas Selfridge och Glen H. Curtiss. Artikeln slutade med berättelsen om deras aeroplan "June Bug's" lyckliga flygning och hur de vann the Scientific American Trophy.

DET enda smilket i glädjebägaren, var att mr. Bell ej var närvarande när de erövrade the Scientific American Trophy. I alla händelser beslöts att några nya flygningar med "June Bug" ej skulle företagas förrän medlemmar av patentverket hade besiktigt maskinen för att konstatera om några av de på densamma befintliga apparaterna kunde patenteras. Under mellantiden reste Baldwin tillbaka till Baddeck, där han var tillsammans med mr. Bell under sommarmånaderna. Löjtnant Selfridge återkallades till krigsdepartementet och McCurdy och Curtiss gingo till verket med byggandet av den fjärde flygmaskinen, som döptes till "Silver Dart". Den byggdes efter ritningar som uppgjorts av McCurdy och var försed med alla de olika instrument för flygmaskiner, som på den tiden funnos att tillgå. Vingarna på "Silver Dart" gjordes längre och smalare än på de föregående maskinerna och en åskådare förklarade att "den såg ut som en albatross". Till yttermera visso hade man berett plats för två passagerare.

Medan McCurdy och hans medhjälpare voro sysselsatta med att bygga "Silver Dart" gingo Curtiss och hans män till verket och omändrade "June Bug" till ett sjöplan. Detta tillgick på så sätt att de borttog hjulen och i stället ditmonterade pontoner, samt omdöpte maskinen till "Loon". Oaktat Curtiss gjorde det ena försöket efter det andra kunde han ej få "Loon" att lyfta sig från Keuka Lake's vatten. Man har i senare tider konstaterat att de använda pontonerna voro för tunga i förhållande till motorns styrka.

Föreningen led ett svårt avbräck i sitt arbete när löjtnant Selfridge dödades vid en flygolycka den 17 september 1908. Han hade av krigsdepartementet utsänts för att närvara vid en del provflygningar, som Orville Wright skulle företaga. Selfridge var den första mannen i världen som dödades vid en flygolycka och hans död tog en stor del av entusiasmen från de övriga medlemmarna i föreningen.

Ett ögonvittnes beskrivning av hur olyckan tillgick lyder: Under det att planet cirklade runt fältet några gånger inträffade ej något sensationellt. Man hade ju blivit så van vid att se detsamma att man endast kastade en hastig blick

på det, när det passerade över en. Det var vid sådana tillfällen som man kunde se Wright vid kontrollerna, seende rakt fram och vid hans sida satt löjtnant Selfridge med armarna i kors lika oberörd som den djärve aviatorn. Medan jag var på väg till aerodromen hördes plötsligt en knall liksom ett pistolskott. Jag tittade då ut och fick se att en bit av propellern hade brutit av och virvlade iväg söderut. Jag förstod genast att något fasansfullt skulle hända och stod som förlamad kvar på platsen. Under några ögonblick fortsatte aeroplanet i sin förut hållna kurs, men svängde plötsligt över till vänster, rätade åter upp sig och föll sedan i en pendlande rörelse mot marken där det under några ögonblick var osynligt på grund av det uppvirvlade dammet. Jag sprang så fort jag kunde dit där maskinen låg och fann då att maskinen var en enda skrot-hög. Två soldater, som hunnit fram några sekunder före mig hjälpte mig genast med att försöka få fram de båda passagerarna. Mr. Wright hade kommit under maskinen och befann sig endast några få fot från mig. Tydligt hade han svåra plågor och järnade sig upprepade gånger. Han hängde över ett av vingstagen och ett av stagen för motorn.

Hans fötter vidrörde knappast marken och hans armar hängde som förlamade. Blodströmmade ned över hans ansikte, men han var vid medvetande och sade: "Hjälp mig". Löjtnant Selfridge låg på sin rygg några fot vid sidan av Wright. En av soldaterna böjde sig ned och fattade Wright om livet samt lyfte honom fram från spillrorna. Han sa då: "Var försiktig med min fot." Vi buro bort honom från spillrorna och lade honom på marken och vände sedan åter till det krossade planet. Vi gjorde vårt yttersta för att få fram löjtnant Selfridge, som låg på rygg, och tydligen hade träffat marken först med sitt bakhuvud och rygg. Wire, bitar av Canvas, stax och dyl. lägo runt omkring honom och det var omöjligt för oss tre att kunna nå honom förrän hjälp gavs av tillskyndande personer, oaktat vi gjorde allt som stod i vår förmåga. Han var medvetlös och om han sade något hörde jag det i varje fall inte.

Selfridge begrovs under stora militära hedersbetygelser och har efter sin död hedrats av "Aero Club of America" och andra framstående institutioner. Selfridge Field, ett militärt flygfält i taternas har också uppkallats efter den unge föregångaren för luftvägarna.

Efter Selfridge's död hölls ett möte i Washington varvid den avlidne flygarens fader var närvarande. Såsom ex-kurator för sin sons efterlämnade tillgångar gav han sitt bifall till att de påbörjade experimenten skulle få fortgå

ytterligare i sex månader. Det mesta av föreningens tillgångar, däribland "Silver Dart" och "Loom" transporterades till Baddeck, där arbetena fortsattes. Man gjorde ej några försök att medföra mer än en person på flygningarna, utan medtogo bly som ballast för att ej riskera mer än ett människoliv.

Innevånarna i Baddeck hade nu fått upp ögonen för betydelsen av att få försöksstationen förlagd där och de inlämnade en petition till regeringen om att "Silver Dart" och "Loom" skulle tillfritt få införas till Canada. Detta beviljades också, men med villkor att de inom ett år skulle åter transporteras från landet.

Den 23 februari 1909 rullade McCurdy ut sitt aeroplan på Baddeck Bay's is, klev upp på sin föreforeplats och gjorde sedan en flygning på en sträcka av en halv mil. Detta var den första flygningen som utfördes med flygmaskin i Canada. Med anledning av den stora händelsen tilldelade Baddeck's stadsstyrelse Dr. Bell och McCurdy ingraverade tacksägelsekrifter för deras historiska gärning. Vid sitt nästa försök flög McCurdy nära fyra och en halv mil runt vilken och höjde sig vid ett par tillfällen till och med över trätopparna. Detta var den mest storartade flykt som någon av medlemmarna någonsin hade företagit. Men vid landningen måste han göra en tvärgir för att undvika sammanstötning med ett par småflikor som sprungit ut på isen, härvid bräcktes ena sidan av underredet, men ingen skadades. Den nybyggda Curtiss-motorn fungerade förstklassigt under hela försöket.

Ibland de första flygarna ansågs det synnerligen svårt att göra en sväng, men McCurdy var den första man som flög en sträcka som hade formen av en 8. Om denna stora händelse berättar han i ett brev till Mrs. Bell: "I går eftermiddag vid fem-tiden gjorde jag ett flygförsök. Alltintills syntes att gå bra och alla närvarande voro belåtna när jag lyckades att göra ett par svängar som hade formen av en 8. Jag startade ut, gjorde lyckligt och väl en sväng och återvände mot landningsplatsen. Jag hade just tänkt att landa, men eftersom motorn gick väl och åskådarna sågo upplivande ut, beslöt jag att jag kunde lika så väl försöka att göra en sväng till. Jag kunde se huru munnarna voro i rörelse på folket, men kunde ej höra deras rop på grund av det oväsen som motorn förde. Jag blir mera kompetent för varje flygning jag företager och oaktat Ni kanske kommer att anse mig för en skrävlare, känner jag mig övertygad om att jag snart skall bli van vid att flyga vart som helst."

Deras tillkännagivna avsikt att "få en man upp i luften" skulle få fortgå hade fallit på ett ick

en, utan ett flertal gånger och Aerial Experiment Association upplöstes vid midnattstimman den 31 mars 1909. Fyra av de fem medlemmarna d. v. s. alla med undantag av dr. Bell hade flugit och eftersom projektet i första hand ej hade varit av kommersiell natur, måste föreningen upplösas. Curtiss koncentrerade sig på byggandet av flygmaskinsmotorer! Baldwin intresserade sig för hydroplan och utförde sina försök vid dr. Bells Baddeck laboratorium. McCurdy önskade "see the world" lite till och Selfridge — var död. Under de följande fem åren flög McCurdy vid utställningar, fester och flygmöten runt hela amerikanska kontinenten. Han flög in och ut från fält, som våra dagars flygare ej ens skulle skänka en tanke att landa på.

Det fanns ej flygfält och aerodromer i de dagarna och det mesta av flygningen utfördes över kapplöpingsbanor. Härom yttrade en gång McCurdy till författaren av ovanstående artikel: "Jag har senare besökt en del av de platser på vilka jag förut gjorde uppstigningar och ibland tänker jag att vi voro tokiga. En del av fälten voro så korta att vi måste utplacera två män med rep vid ena ändan av fältet för att stoppa flygmaskinen från att rulla in i motgårdsgårdar eller andra i vägen varande hinder. Det var ungefär den enda säkra vägen att kunna stanna i tid. Men ibland var ej heller den säker. Jag minns en gång när en av mina kamrater körde tvärs igenom ett staket och fullständigt spolerade sin maskin, därför att en av männen som skulle passa på med repet helt enkelt hade gått sin väg."

Under flygningar som Mc-

Curdy under årens lopp utfört har han endast blivit skadad en gång. Och den gången undkom han med en bräckt näsa och en del mindre blessurer. Detta hände år 1909 när McCurdy och Baldwin skulle föra två maskiner, av vilka den ena var "Silver Dart" till Petawawa, där en representant för Canadensiska regeringen skulle inspektera densamma.

"Naturligtvis" säger mr. McCurdy, "skulle vi aldrig ha gjort försöket, om vi vetat hur marken såg ut i Petawawa. Vi kommo dit och hellre än att göra alla missnöjda försökte vi att landa. Eftersom själva landskapet var för kuperat måste vi använda oss av en smal väg för startplats. Det första försöket gick lyckligt och "Silver Dart's" flygning blev en succes, men vid landningen i den oändliga terrängen skadades underredet och det andra planes fördes fram. Denna sista flykt slutade värre. Planet landade i en djup vägfåra, rullade runt och skadades. Jag kom ifrån äventyret med en bräckt näsa och måste erkänna mig själv lycklig."

Dessa flygningar gjorde emellertid ej något dåligt intryck på den canadensiska regeringen, utan McCurdy fick lov att fortsätta med sin "barnstorming", som det i dessa dagar kallades. Vi finna honom i Valois, där det första flygmötet i Canada hölls 1910. Senare samma år finna vi honom nere i Mexiko och strax före nyår dök han upp i New York för att utföra några experiment och under vilka han avsånde trådlösa meddelanden

(Forts. å sid. 13.)

PLAGAS ICKE MER
av dålig mage, då äkta Linfrö-extrakt av Östersunds-magasinet i Stockholm med botar magsjukdomar, såsom magsyra, magkatarr, magsår, dålig matsmältning, trög, avföring och lärmad följande svindel, mattet, tryckande känsla i maggruppen, sveda i bröstet, sömnlöshet m. m. Pris per paket \$1.20. Levereras tullfritt i Canada. P. Nelson, 409 Dufferin ave., Winnipeg, Man.

Mrs. J. Halvorson,
1431 ADAMS ST., N. E.,
Minneapolis, Minn.

U. S. A.

UNGAMÄN
som ha lust att känna sig själva, skulle skriva efter ett exemplar av N. Rosenberg Co.'s berömda bok
"LIVETS HEMLIGHETER"
Boken handlar om livets hemligheter, äktenskapet, många slags sjukdomar, hemliga synder, deras följder, förebyggande, och huru man kan bota sig själv i hemmet o.s.v. och är i hög grad intressant. Sändes fritt i försäglad omslag till en var, som på ett postkort eller i brev sänder sin adress till den välgärnande läkarefirman
N. ROSENBERG CO.,
Room 906-52 W. Randolph S. Dept. 4, Chicago, Ill.
Dr. T. W. Deachman, konsulterande läkare.

Önskar Ni bli Frisk och Stark?
Försumma då icke att i tid vända er till Dr. L. K. Leigh. Trettio års oavbruten praktik i behandling av tusentals fall visar att Dr. Leigh åtnjuter väl förtroende.
Varje man borde sända efter ett exemplar av den intressanta och lärorika

SVENSKA RÄDGIVAREN "GODA RAD"
Denna berömda med flera illustrationer försedda läkarebok, som Doktor Leigh skrivit speciellt för svenskar i U. S. och Canada, lämnar många VÄRDEFULLA RÅD OCH UPPLYSNINGAR FÖR UNGA MÄN, omhändertar alla för "MÄN SÄREGNA SJUKDOMAR, deras följder, förebyggande och huru de kunna botas i hemmet o.s.v. Boken handlar även om LIVETS HEMLIGHETER och huru de lasas av hvarje ung man. Om ni vill efter för öfversikt i era yngre år eller systemet blivit föregående genom utsvärningar i senare år, bör ni skriva efter boken. Ni kan bli återställd till fullkomlig hälsa och styrka genom Dr. Leighs behandling. BOKEN SÄNDES ALLEDELES GRATIS OCH PORTOFRETT I FÖRSEGLADT OMSLAG TILL ALLA, som insända namn och adress till
Dr. L. K. LEIGH,
179 W. Washington St., B. 8., Chicago, Ill.

WADENA.
Skandinaver Önskas
Det finns fortfarande rum för många skandinaviska sätllare i Canadas bästa "mixed farming" distrikt, Enderston Co., C.P.R. och Hudson Bay-land. 8 till 10 års avbetalningsvillkor, \$200 till \$400 vid köpet. Upparbetade farmer till olika priser. Staden har mejeri, kvarn, högskola, hospital m.m. Största skandinaviska settlement i Canada.
LEONARD WREDE
Box 51. Wadena, Sask.

SASKATOON.
Dr. Swartout & Toren DENTISTS
Skandinaviska tandläkare, 260 New MacMillan Bldg. (Nasa C.N. stationen.)
SASKATOON
Smärtryk tandutrustning, Gas bedövning
X 737
Wadena 6072

Svenska Canada-Tidningen
 325 Logan Ave., Winnipeg, Man.
 TELEFON: 20 611
PRENUMERATIONSAVGIFTER
 I Canada:
 Helt år i försk. \$2.00
 Halvt år i försk. \$1.50
 4 mån. i försk. \$1.00
 I U. S. A.
 Helt år i försk. \$2.50
 Halvt år i försk. \$1.75
 4 mån. i försk. \$1.00
 I Sverige:
 Helt år i försk. 2.00
 Halvt år i försk. \$2.00
 4 mån. i försk. \$1.00

Swedish Canada News
 The Canadian Swedish Home and
 Farm Journal.
P. M. Dahl,
 Managing Editor.
 Printed and published every Thurs-
 day by the Canada Weekly Printing Co.,
 Ltd., a joint stock company, incorporat-
 ed under the laws of Manitoba, at the
 office and place of business, 325 Logan
 ave., Winnipeg, Manitoba.

Torsdagen den 1 oktober, 1931.

Den sympatisökande arbets- ministern.

DET förvånar ingen att arbetsministern börjar tycka att det är obehagligt att ha något att göra med allt vad arbetslöshetsfrågor heter. Den stora allmänheten har varit mer än väl underkunnig om de svårigheter som komma att uppstå under kommande vinter och säkert är att man må söka var som helst, så skall man — med undantag av regeringen förstås — icke finna någon som underskattat eller helt negligerat dessa.

Det första som gjordes av regeringen var att lägga hela ansvaret på provinserna och samhällena. Det beviljades regeringsanslag, beräknade efter vad de olika samhällena själva kunde ställa till förfogande. Ju mindre medel som kunde anslås av samhällena ju mindre behövde anslagen bli från regeringen. Tänker man på landets skattkammare så kanske sättet icke var så dumt men om man ägnar vad mr. Bennett kallade "national emergency" den minsta lilla tanke, så kanske det är bättre tuga än illa tala.

Regeringen har för det första aldrig kommit fram med något begripligt schema varefter nödhjälpen skulle fördelas, ej heller gjort något för det nödvändiga och omfattande administrationsarbetet. Den har fördröjt påbörjandet av nödhjälpsarbeten tills vi nu stå inför vintern och den absoluta brist på företagsamhet, som kännetecknar vår regering, har väckt både förvåning och misstroende. Det är den ståndpunkt vi för närvarande stå på och så kommer arbetsministern och ber att vi ej skola vara allt för svåra emot honom.

Bennett hade blott allt för rätt då han sade att vi hade "national emergency" att kämpa mot, och det är just såsom sådan han kommer att ta itu därmed — men när? Knappast väntade man sig detta oförsvärliga sätt — man hade rätt att fordra något annat — att låta månad efter månad gå utan att göra någonting. Telegram efter telegram ha sänts mellan ministrarna och vederbörande runt omkring i landet. Och allt som uppnåtts är att man fått veta storleken av det arslag regeringen ämnar lämna.

Det kan ej fortgå på detta sätt och federala regeringen måste väl ändå någon gång vakna upp så pass att den förstår att det ej går att uppehålla och bluffa med fagra löften i det oändliga.

När det är en landsfråga — en landsfärd — vems skyldighet är det då att taga hand om saken? Landets regering, de olika provinserna eller samhällena? Om nu icke tillräckliga anslag kunna lämnas till nödens avhjälpande i respektive samhällen skall då regeringsanslaget ändå beräknas efter det så "finurligt" uppgjorda "schemat"? Verkingarna härav är emellertid något som regeringen icke skall kunna låta "slinta över" om än så har varit dess hittillsvarande taktik.

Bennett's nationsfråga igen — han kommer säkerligen att bli klok på att det är en nationsfråga då vintern kommer. Senator Robertson har bett om sympati och det vilja vi så gärna ge honom, men han hade ej behöft bedja härom om regeringen hade fullföljt givna löften. tagit itu med arbetslöshetsfrågan för månader sedan och icke väntat tills det är nästan — för sent.

Nytt ansvar.

Den nyligen genomgången England, parlamentariska rena politiska kris, varur geringars klassiska bemland, Englands nya "nationella" mi-har denna ministerkris ästad-nistär har framgått, har myc-kommit av orsaker, som icke ket att lära tänkande männi-voro rent politiska — i det-skor.

För det första är det, att i och den kom utan parlamen-

tets förmedling. Ingen omröstning mellan partierna hade visat en minoritet mot arbetar-regeringen; hade parlamentet rådfrågats, är det tvärtom troligt, att röstslifforna icke skulle visat någon förändring sedan parlamentets sista session. Det var den ekonomiska frågan, som åstadkom krisen. Det var icke endast svårigheten att balansera budgeten, utan återverkningarna av den industriella och ekonomiska kris, som hemsöker England, liksom den hotar och hem-ö-ker hela världen.

För det andra, har som en lösning av ministerkrisen bildats en "nationell ministär", utom och över partierna. Det gamla balanserat mellan de två klassiska partierna och det nya arbetarpartiet har vid detta tillfälle för första gången i det moderna Englands historia — med undantag för det sista krigets tid — upphört att existera. Det ekonomiska läget har ansetts nog allvarligt för att orsaka en bestämd kris i nationens liv genom en omläggning av landets styrelseform, vilket inte ens skedde vid tiden för boerkriget.

Man har funnit att regeringen har ett nytt slags ansvar och att de gamla demokratiska och liberala regeringssystemen icke hade insett vidden av sina plikter. "Lat gå"-politiken, som först framställdes av Adam Smith, talade för handelsfrihet på den grund att regeringsingripande endast skulle hindra dess jämna gång. Den förfäktade ock, att en tillräcklig hämsko lades på handeln genom lagen om tillgång och efterfrågan, vilken av sig själv kunde öva kontroll på priser och handelsmöjligheter. Vi höra ännu mycket talas om denna gamla lösen, men vi ha kommit långt bort från Adam Smith och stå ansikte mot ansikte med ekonomiska organisationer, som ibland äro större än regeringar och vilka genom sammanslagningar och trustbildningar omöjliggöra konkurrens.

Redan tidigt kunde man misstänka fabriken herravälde över arbetarna, och i början av förra århundradet uppträdde en mängd politiska reformatorer, som voro färdiga att gå till anfall mot dess obarmhärtiga erövringar. Det var ständiga strider mellan å ena sidan de krafter, som representerade ägarne, å den andre de, som representerade arbetarna.

Regeringarna trädde emellan med lagstiftning, medan i våra dagar Ryssland upphävt hela det gamla systemet och "infört statsocialism".

Det stora kriget störde industrialiseringen inom de större länderna, med en åtföljande ökad konkurrens efter kriget. Vi ha sedan kriget sett en fullständig förändring med avseende på de stora industristaternas ställning. England, som grundat och byggt upp ett industriellt system, har haft en hård tävlan med Tyskland och Förenta staterna och har måst avstå företrädet i industriell organisation och produktion till de sistnämnda, som gått om hela världen i fråga om avkastning. Kriget påskyndade denna örflyttning av den industriella makten, satte Förenta staterna i spetsen och gav dem den avundsvärda ställningen som världens mäktigaste nation. Den åtföljande konkur-

rensens sökandet efter marknader, liksom dess regerings åtgärder att utestänga främringarna och gynna de egna producenterna, ha försatt världen i en virvel av industriella svårigheter.

Intet har visat de olika nationernas folk deras beroende av varandra så som den nuvarande världsdepressionen. Sedan den industriella revolutionen (så kallas i England övergången till maskinell industri i slutet av 1700-talet) ha alldrig i stort sett folken varit så allvarligt störda av andra länders villkor och affärer — i grunden därför att dessa haft återverkningar på deras egna. Vi veta alla, med vilken välvilja presidenten Hoovers nyligen gjorda förslag hälsades av de flesta stormakter. De fingo ett varmt mottagande både inom Förenta staterna och av de folk, som de härmed avsett att gagna, ty de voro ett försök att på alla håll återställa ett ekonomiskt normalt läge och ett återupptagande av handeln. Detta visar klart till vilken grad det ena folket blivit beroende av det andra. Inför allt detta ekonomiska virrvarr och betryck, ha de olika länderna mer än någonsin sökt befrämja de egna medborgarnas välfärd.

Regeringarnas enbart politiska uppgifter ha länge sedan överflyglats av statens övertagande av ett ekonomiskt och socialt ansvar, vilket endast skulle ansetts som ett dimmig tankexperiment på Adam Smiths, ja, även på Karl Marx's tid.

Nationens ekonomi har blivit en det allmännas sak, och därmed ha också mångahanda bördor upptagits av staten, såsom folkets främsta redskap att bringa välfärd inom de egna gränserna.

Fasciststaten har från början tagit på sig ansvaret att skapa för landets ekonomiska utveckling gynnsamma villkor. Den har gått längre än att visa uppmärksamhet intresse och den har med iver kommit privatkapitalet till hjälp när den funnit att en sådan statens hjälp skulle kunna återställa en svag ekonomisk organisation.

Hur skulle utan statens hjälp ett sådant enormt företag som återuppodlandet av Campagnan kunna fullbordas! Här inskrider fascismen för att stödja det regelrätta ekonomiska företaget. Denna omfattande plan har fordrat nära ett hundra tusen mäns arbete och kommer att tillföra Italien produktiv jord på ett område nog stort att göra det självförsörjande i fråga om brödsäd. Planen innesluter oihjuggen av sumpig och stervig mark, liksom återställandet av sadan, den århundradens odling lämnat utsugen och ofruktbar. Vi hoppas återställa dessa områden så att icke komma att öka hela det italienska folkets välfärd. Fasciststaten har mött sina ekonomiska problem genom att hjälpa enskilda företagare, när arbetet eller risken voro för stora för det privata initiativet. Stundom ha privata medel icke kunnat räcka till för företagets storlek, men vi ha undersökt vår ekonomiska bärkraft, och låtit statens hand lyfta ekonomin från vilken svaghet den än led av till en ställning av sund styrka. Enligt samma princip ha vi utdömt organisationer, som vi funno oeko-

miska eller ovärdigt uppkomna, vilka, om de tillåtos leva endast skulle bringa landet onyttiga bördor.

Den fascistiska staten vill inte bli en politikens nattvaktare eller en försörjningsinsättning. Den vill inträda i det ekonomiska livet för att skapa en rätt jämvikt mellan de krafter, som ävögabringa ekonomisk effektivitet. De tider då en regering endast fyllt plikten att stanna så länge som möjligt, helt enkelt bevakande regeringsmakten, äro på väg att försvinna ty nationens problem nu för tiden fordrar att staten kommer folkets behov till mötes genom att göra det möjligt för industrien att blomstra och åkerbruket att gå framåt, så att alla få åtnjuta sin rättmätiga del av rikedomar landet kan frambringa.

Fasciststaten är en kollektivstat, redan genom sitt inträde i det ekonomiska livet. Den är fascistisk därför att den är kollektiv och tvärtom. Denna kollektiva karaktär har sedan med mycken framgång visat sig på det ekonomiska området och krönt av fascistens frihet för arbetet. Utan denna karaktär innebär den ingen revolution — därför att en revolution är mycket mer än det enkla upprättandet av en regering, som endast kan betrygga allmän ordning. Fascismen svarar mot de allmänna fordringarna. Den löser faktiskt det tredubbla problemet i förhållandena mellan stat och individ, mellan stat och grupp, mellan grupper och organiserade grupper.

Vi behöva endast iaktta hur nationerna den dag som är taga på sig arbetslöshetens bördor för att märka regeringarnas ökade handlingsiver på de sociala och ekonomiska områden. Uppgiften att komma till rätta med arbetslösheten är en jämförelsevis nu nationell uppgift och dock har ingen av de stora nationerna undandragit sig den. Medan Förenta staterna hittills gjort föga för att möta problemet, har vår regering ansett det nödvändigt att ingripa. Ansvaret att taga hand om de arbetslösa har utvecklats till en regeringsinstitution och ehuru olikheter förefinns mellan de olika folkens regeringar med hänsyn till det sätt, varpå arbetslösheten skall hävas, bortser ingen regering från det faktum, att dess plikt mot folket är att lösa arbetslöshetsproblemet.

Den nutida staten intresserar sig för folkets välfärd mer än någonsin förr. Ehuru vi i Tysklands industriella uppsving före kriget, ja, ända sedan Bismarcks tid sågo en liknande tendens utvecklas för staten — att övertaga omsorgen om medborgarnas välfärd, såsom en garanti för Tysklands sammanhållning och enhetliga karaktär — ha de nutida regeringarna här gått om förkrigstidens Tyskland. Staten av i dag är den ryggrad från vilken individens verksamhet utstrålar. Ingen del av individuellt eller kollektivt liv kan isoleras från statens, då varje del lever sitt liv i det hela. Fasciststaten går in i ekonomiska och sociala konflikter och intvingar dem i ett ordnat system och en sammanlutning av de krafter, som bilda staten. Detta är mening med staten. Den är inte endast ett välgörenhetens centralkontor, men en kraft,

Res till

"Gamla landet"

med den över hela världen kända Canadian Pacific ångbåtslinjen. Biljetter säljas till betydligt ned-satta priser. Från Montreal till Göteborg eller Malmö enkel färd \$89.00, tur och retur \$149.00; till Helsingborg enkel färd \$89.75, tur och retur \$150.50; till Arvika enkel färd \$92.50, tur och retur \$156.00; till Stockholm enkel färd \$94.00, tur och retur \$159.00.

Båtar avgå med få dagars mellanrum från Montreal och Quebec till England och kontinentala hamnar. Endast fyra och en halv dag på öppna havet. Särskilda sällskapsresor ha anordnats till Europeiska länder. Uppgifter å båtarnas avgångstider lämnas på begäran.

För fullständiga upplysningar tillskriv närmaste C. P. R. agent eller

W. C. CASEY,

Generalagent för Canadian Pacific's ångbåtslinjer.
872 Main Street, Winnipeg, Man.

som söker förbättra alla maktmedel så att de åstadkomma den lugnaste samverkan mellan skilda organisationer och ge större nationella rikedomar.

Antingen nu staten inträder i folkets liv för att ge jordbruk och industri tillfälle till lugn och stadig utveckling, så att staten ej måtte brista sönder i sin organiska sammansättning, eller om den gör det på grund av sin tro på idéers framgång och lyckans ökande, — dess större ansvar är i denna svåra efterkrigstid av oundviklig betydelse. Världsdepressionen har tvingat varje land att djupare sätta sig in i sitt folks svårigheter och problem, och då man lärt, att individens välfärd är grundläggande för statens, kan ingen regering undgå att taga på sig ansvaret för nationens ekonomiska och sociala behov.

Benito Mussolini.

EKONOMISKA VÄRLDSFRÅGOR och NEDRUSTNING.

DE världsekonomiska problemen äro mycket nära förbundna med avrustningsfrågan. Orsaken till att dessa frågor hänga samman är icke endast att utgifterna för rustningar äro improduktiva och tungt belasta nationernas budgeter, men framför allt att en ekonomisk återhämtning över hela världen är otänkbar utan ett allmänt inträdande lugn. Det första villkor för en sund ekonomisk utveckling är ett sådant tillstånd i hela världen att det utesluter eller minskar faran för krig och den ena nationens fortsatta hot mot den andra. Kellogg-pakten, som välkomrades och antogs av alla, förblir resultatlös, är ur stånd att skapa en fast grund för världsfreden och med den en ny ekonomisk och kulturell utveckling, utan den nedrustning, som borde bli dess naturliga följd.

Så länge freden grundas endast på fruktan för en enda nations överlägsna makt och icke på det frivilliga samförståndet mellan alla nationer,

kan icke freden anses tryggad. Den är icke de levandes, utan en kyrkogårdens fred. Verklig icke kan fred mellan staterna nås endast genom att det ständiga hotet från överlägsna makter försvinner och detta kan i sin tur endast åstadkommas genom allmän nedrustning, vars mål är att göra krigsberedskapen lika på alla håll.

Att alla rustningar helt skulle försvinna från jorden är ett hopp, som ännu i dag pekar på en avlägsen framtid. Men det mål, som redan kan nås i dag beskrives i dessa Nationernas förbunds bestämmelser: varje nation skall begränsa sig till de rustningar, som äro nödvändiga för den allmänna säkerheten och som betingas av dess geografiska läge. Orsaken till världskriget — om vi utelämnat alla detaljer — var fruktan för Tysklands ekonomiska överlägsenhet, försvarad av militär makt. Krigets mål att omintetgöra denna näts. Tysklands ekonomiska och militära makt är bruten. Dess fruktade överlägsenhet på båda områdena har ersatts av Frankrikes. Ett annat resultat av kriget är hela det övriga Europas ekonomiska nedgång, vars följder ha spritt sig över hela världen. Utom Frankrike, till vars seger dess allierade, främst Amerika, bidro, se vi i Europa nationer, stympade genom fredstraktaten, beröfvade sin ekonomiska kraft, nysskapade nationer med konstlade gränser, uppdragna utan hänsyn till ekonomiska förhållanden. Vi se nationer, som ehuru de icke deltog i kriget, likväl lida av dess följder, och slutligen, vi se det stora Ryssland, vilket till följd av kriget nästan helt utesluts från ekonomiska förbindelser med den övriga världen. Alla dessa nationer behöva en tid av vila och möjlighet att koncentreras sina krafter på ett återupplivande eller nybyggande av sin ekonomi — i stället för att tvingas använda sina penningresurser för den politiska säkerhetens bevarande — om de vilja hela krigets sår, om de vilja frigöra sig från sina nyligen irakade hårda villkor och återvinna en plats i den ekonomiska världen.

Men så länge som dessa nationer antingen äro beroende av eller hotade av Frankrike, och sålunda tvingas att öka sina rustningar, så kan man ej hoppas på deras ekonomiska utveckling. Denna, liksom de naturliga relationerna mellan Europas stater, ha i hög grad avbrutits av kriget och av de följande fredsfördragen, så att ömsesidigt misstroende och motvilja med nödvändighet måste uppstå. Vi vilja endast peka på gränsen mellan Tyskland och Polen, den polska korridoren, skiljandet av östra Preussen från Tyskland. Ungerns stympning och Österrikes onaturliga sammansmältning — allt något helt annat än en sund grundval för varaktig fred, helst om därtill komma å ena sidan obegränsade rustningar, å den andra fullständig nedrustning. Ett gemensamt försvar mot ett eventuellt bolsjeviskt hot, kan ej väntas från ett så sönderslitet Europa, där var och en ser på den andre med misstroende och fruktan.

Men det är likväl den franska politiken och icke de nya nationernas i och för

de själva som är huvudorsaken till att denna världsdel går mot ökade ekonomiska svarigheter. Frankrikes politik har som mål uppehållet och utvidgandet av dess militära och ekonomiska övermakt. Ett led i denna politik är att hålla tillbaka Tysklands motsvarande maktmodell; den militära mindre av det skäl, att Frankrike självt måste skydda sig mot tyska anfall, vilket ingen i Tyskland, ej heller någon förständig människa i Frankrike tror på, men framför allt därför att genom Tysklands försvarslöshet varje dess motstånd mot Frankrike eller dess allierade är omöjligt. Men ett försvarslöst Tyskland betyder ett ekonomiskt svagt Tyskland: en nation, som lever i ständig fruktan för anfall, som på grund av sin militära svaghet hindras att förbättra sin ekonomiska ställning — såsom i fråga om tullunionen med Österrike — en nation från vilken oöverkomliga fordringar uttagas genom militärt tryck — kan icke ekonomiskt tillfriskna.

Alla diskussioner om nedrustning bortsett från det faktum att olikhet i rustningsavseende icke endast berör anslaget soldater eller kanoner, utan också möjligheten att säkra sina gränser genom befestningar. Frankrike tillåtes att ge ut miljarder på befestandet av sin östra gräns för att säkra sig för varje tyskt anfall. Å andra sidan tvingas Tyskland att hålla sina gränser öppna, så att Frankrike, om det så endast vore för att indriva någon önskan i politiskt avseende, lätt kan anfalla Tyskland.

Denna franska politik förklarar helt och hållet Frankrikes ställning till nedrustningsfrågan, det förklarar dess begäran till den förberedande avrustningskommissionen, och ger en försmak av dess ställning i den kommande världsavrustningskonferensen. Frankrike har definitivt bestämt sin politik, vars innehåll, ehuru klätt i andra ord, finnes i ett memorandum till Nationernas förbund. Att Frankrike icke vill tillåta sin ställning av absolut överlägsenhet försvagas genom eventuell nedrustning visas klart genom antagandet av franska principer för den förberedande avrustningskommissionen. Frankrike kommer att stå fast vid dessa, vilka det anser som den kommande konferensens grundval. Frankrike är även emot varje franskning av de siffror, som ha avseende på olika länders rustningar, vilket skulle ge möjlighet till verkliga jämförelser — men även bestrida talet om de hotade favorna och nödvändigheten att säkra sig mot anfall. Frankrike tillåter ej heller att dess väldiga militära resurser, dess stora antal övade vita och färgade trupper, dess hopade krigsmaterial nämnas. Men även om de militära utgifterna vore formellt begränsade, skulle en så rik nation som den franska alltid finna utvägar. Vad angår de summor landet redan givit ut, och fortfarande kommer att ge ut på sina befestningar, så ha de aldrig nämnts.

De medgivanden Frankrike skulle vara beredd att göra skulle vara att låta bestämma de sjömilitära utgifterna för

alla nationer i överensstämmelse med deras nuvarande standard, åtminstone för en viss period, som skulle vara detsamma som ett uppehåll i rustningarna. Frankrike skulle se ett sådant uppehåll med lugn, emedan det i betraktande av det nuvarande militära status quo skulle säkerställa dess egen absoluta överlägsenhet och på samma gång hindra andra makter att hinna lika långt. Alla de mer eller mindre formella begränsningar, som Frankrike skulle gå med på, alla överenskommelser, som det skulle vilja gå in på, skulle endast gälla så länge som den nuvarande begränsningen av Tysklands rustningar uppehålls. Skulle någon föreslå att borttaga förbudet för Tysklands rustningar, förbehåller sig Frankrike rätten att öka sina.

Häri ligger hot att söka tvinna världen att taga del i den allmänna rustningsstävlan, om tredje man någonsin skulle anså olikheten mellan franska och tyska skyddsåtgärder som outhärdlig och i allas intresse föreslå förändring. Frankrikes beslut att bibehålla en indelning av Europas nationer, vapnade och o-vapnade, i nationer av första och andra klass, uttalades tydligt av den franske krigsministern Maginot. Varken Frankrikes överlägsna beväpning, eller garantierna, som erbjödos i Locarno-fördraget, eller Kellogg-paktens principer räcka för dess säkerhet. För Frankrike betyder säkerhet framför allt ett ständigt maktöst Tyskland. Denna uppfattning har tid efter annan framhållits varhelst frågan kom på tal, och Frankrikes säkerhet, som förklarades otillräcklig, återopades som ursäkt för dess motstånd mot nedrustning. Men Tyskland kunde nog kräva samma hänsyn för sig, när rustningsfrågor debatteras — ty dess säkerhet jämförd med Frankrikes är såsom en med käpp vapnad mans, som mitt emot sig har en man med sexpipig revolver. Därför, med hänsyn till Frankrikes ovan skildrade ställning och andra nationers mer eller mindre beroende av detta land och med hänsyn till Englands hittillsvarande hållning mot Frankrike är det att vänta, att vid den kommande avrustningskonferensen majoriteten kommer att fatta beslut i överensstämmelse med Frankrikes intressen.

Allt kommer att göras för att undvika konferensens misslyckande, men det synes mera tveklaktigt om en nedrustning, som verkligen kan säkra fred och ekonomisk återställelse skall kunna nås. Med hänsyn till den allmänna världssituationen är det knappast troligt att tiden är mogen för en sådan enhet. Trots vad som måhända kom till synes fanns det tider, när sådan överenskommelse i rustningsfrågor mellan Tyskland och Frankrike såväl som mellan Tyskland och England kunde uppnått. Troligen skulle världsfreden och den ekonomiska utvecklingen då varit bättre bevarade än nu, då förhållandena ha bragts till sin spets och nationella tvistefrågor skärpts genom krig. Nu är samförståndet mellan Tyskland och Frankrike mycket försvarat genom Frankrikes absoluta fasthållande av sitt krav på överlägsenhet så-

väl politiskt och militärt som ekonomiskt och finansiellt.

Huruvida Italien kommer att vilja gå med på ett fortsatt erkännande av fransk övermakt såväl till lands som till sjös, är väl tveklaktigt. I detta fall kommer frågan om likställighet med avseende på rustningarna att tas upp från den sidan. Hur klyftan mellan Frankrikes fasta beslut angående uppehållet av de be-segrade nationernas avväpning och Tysklands berättigade krav någonsin skall fyllas, är svårt att förutsäga, ja, det är svårt att tro det någonsin kunna ske. Tysklands framtid och dess fordran på att bli behandlat likt andra nationer i fråga om säkerhet — d. v. s. lösning av rustningsproblemet. Tyskland avväpnade under det högtidliga löftet att andra nationer skulle följa dess exempel. Detta löfte har icke hållits, och så långt mänsklig framsynthet kan se, kommer det icke heller att hållas. Sålunda har Tyskland förts bakom ljuset genom ett fördrag, som påtvingades det, och Tyskland är ur stånd att genomdriva, att det fullföljes av andra nationer.

Av än större vikt är Tysklands krav på lika rätt i överensstämmelse med föreskrifterna i Nationernas förbunds bestämmelser. Denna lika rätt tillförsäkrades alla förbundets medlemmar i såväl säkerhets- som rustningsfrågor. Tyskland kommer säkerligen icke att avhålla sig från deltagande i konferensen, trots att det icke har något eget intresse i konferensens resultat, så länge rustningsparagraferna i Versailles-fördraget med alla dess detaljer ännu äro i kraft. Även i händelse av ett visst tillmötesgående från Frankrikes sida att ingå på en mer eller mindre formell rustningsbegränsning, skulle klyftan mellan tysk och fransk vapenmakt dock vara så stor, att verklig likställighet och statligt beroende för Tyskland är uteslutet. Grundvalen för verkligt och därmed följande ekonomisk återställelse är sålunda icke erbjuden Tyskland. Dess deltagande skulle därför baseras endast på dess intresse för den allmänna avrustningen och dess hopp, att den allmänna världsdepressionen på det ekonomiska området därigenom skulle minskas. Tyskland kan icke uppgiva sina krav på lika rätt i fråga om säkerhet. Det skall fortfarande att begära, att andra nationers avväpning skall genomföras till en punkt där de utlovade lika rättigheterna äro verklig och likställighet, ifråga om vapenmakt nådd. Tyskland skall tvingas att påpeka följderna av detta kravs tillbakavisande, såväl som det faktum, att den ena partens icke uppfyllda fördragsförpliktelser också måste återgäva Tyskland dess handlingsfrihet. Detta krav kommer att framföras. Med hänsyn till Frankrikes avvisande hållning synes det otroligt att kravet kommer att erkännas. Med denna fara är avrustningskonferensens misslyckande närmiliggande, trots all Tysklands goda vilja, men därmed nalkas också faran för vittgående konsekvenser, av vilka inga peka i riktning mot fredens bevarande och världsekonomiens blomstring. Vad kommer Amerika att intaga för hållning i dessa frågor?

Hans v. Seeckt.

Our English Page

Greenland and Norway through a thousand years.

By Wilhelm Morgenstierne.

WHEN Gunnbjörn Ulvsson, a Norwegian sailing westward from Iceland in the year 974, espied some unknown islets and a lofty land rising from the sea farther west, he witnessed the dawn of a relationship which ever since has played a part in the history of both Norway and Greenland.

It was no chance happening that Norwegians found and settled Greenland. Fishing, and hunting the great mammals of the sea, has from time immemorial been the chief means of livelihood for the people of the western coast of Norway. Their dexterity in handling their small craft and sailing them across the open sea developed early. Norwegians settled on the Orkneys, and later, during the Viking Age, in North England, Scotland, the Isle of Man, Ireland, the Faroe Islands, and Iceland. The discovery of Greenland, and shortly afterwards of the American continent, was but a further step in this continuous movement westward in search of new fishing and hunting grounds. It was all of one piece; the evident and unavoidable consequence of economic conditions which compelled Norwegians to seek a livelihood on the ocean and from the ocean, and which had made them better equipped than others to utilize the riches of the Arctic seas.

Gunnbjörn Ulvsson, so far as we know, did not himself reach the mainland of Greenland. That was left to Erik Raude (Eric the Red). Erik was from Jären on the south coast of Norway. With his father he had settled in Iceland. Found guilty of manslaughter, he had to leave Iceland, and decided to sail west in search of the land sighted by Gunnbjörn. About the year 982, Erik Raude reached the east coast of Greenland, sailed past its southernmost point, and then northward along the west coast, and into several large fjords. One of them he called Eiriksfjord, and there he later built his home and stronghold, Brattahlid. He called the new country Greenland because, as he said, "people would like better to come there, if it had a good name." Nor was this country without attractions for the Norseman. The Greenland fjords must in many ways have reminded him of the fjords of Norway and Iceland, and with the rich pastures, the rivers teeming with salmon, and good hunting, it must have seemed to the settlers that here they might live

under conditions somewhat similar to those which they were accustomed to.

After a stay of three years in Greenland, Erik returned to Iceland with the idea of organizing a regular colonization of Greenland. The very next summer, in 985 twenty five ships set out for the new land. Of these only fourteen reached their destination; of the others some were never heard from and some returned to Iceland. It is supposed that from two hundred to three hundred Norsemen settled in Greenland that summer.

In the course of a short time some peculiar pioneer communities grew up in Greenland. The colonists settled along the great fjords of the southwestern coast, in what was called Österbygden (the eastern settlement) and in the smaller Vestbygden (the western settlement) farther north. They made a living by cattle-raising, hunting, and fishing. In spite of the rather severe conditions, climatic and otherwise, under which they lived, the sagas are proof that they kept alive their interest in literature and writing. That their communities must have reached a certain standard of comfort and culture is evidenced by the interesting excavations of ruins and graves which have recently been made. In an article in the July issue of the REVIEW, Professor Fr. C. C. Hansen has given a most interesting account of some of the results of the excavations at Gardar, the old Norwegian episcopal seat in Greenland. It appears that at Gardar there was a large banquet hall where more than a hundred people could be seated. At the height of the prosperity of the Norwegian settlements in Greenland, there seems to have been in existence sixteen churches and two monasteries. The total population has been variously estimated at from three thousand to ten thousand people. This is the historic instance of a lasting European colonization in an Arctic country. In our day the same territory is inhabited by about fifteen thousand Eskimos and three hundred Europeans (Danes).

It appears from the sagas that the Norwegians made extensive journeys both northward along the west coast of Norway, and since has always been a dependency of the Crown of Norway." However, remarkable than these journeys are those which were undertaken to Vinland and other places on the American continent. Vinland had been discovered about the year 1000

by Erik Raude's son Leif Eriksson, who on his way from Norway to Greenland drifted out of his course.

Christianity was introduced in Greenland from Norway about fifteen years after the first colonization. In 1152 the episcopal seat of Greenland at Gardar was placed under the Norwegian Archbishop of Nidaros (Trondheim). In 1261 the Norwegian colonists voluntarily submitted themselves to Norwegian rule, and their legislative body, the Althing, decided to pay taxes to the King of Norway.

Historians have advanced various theories to account for the disintegration and final disappearance of the old Norwegian colonies in Greenland. The truth seems to be that several circumstances had worked together towards this result. An historical tradition maintains that the colonies were destroyed by the Eskimos who advanced from the north and west, and attacked the settlers. Another theory emphasizes a possible change for the worse in the climatic conditions of Greenland. Be this as it may, a fundamental reason for the tragic wiping out of these colonies is undoubtedly to be found in the difficult economic conditions under which the colonists lived and which made them absolutely dependent on supplies from the outside world, particularly as regards grain, iron and timber. The communication with Norway was regular and frequent as long as the Kings of the old Norwegian dynasty ruled, but later, from the fourteenth century, conditions changed. With the falling off, and finally towards the end of the fifteenth century the complete discontinuance, of the intercourse with the mother country, the colonists were doomed. The tragic fact that communication with Greenland ceased was due partly to misfortunes of a political nature which befell Norway during the fourteenth and fifteenth centuries, and partly to the fact that the Black Death had decimated her population.

The memory of the lost colonies across the sea continued, however, to live in Norway. Several of the kings of the now united realms of Norway and Denmark were interested in reviving the communications with Greenland; and Fredrik II and Christian IV both sent expeditions to look for the lost colonies. In dealing with foreign countries the kings took care to affirm Norway's old sovereignty over Greenland. The great turning point in the history of Greenland was due to the Norwegian, Hans Egede. Egede was born in the northern part of Norway in 1686. He became a clergyman and conceived the idea of going to Greenland as a missionary. For thirteen years he tried to get the authorities to support a mission to Greenland. In his application to the King he stated that Greenland "from the beginning has been settled from Norway, and since has always been a dependency of the Crown of Norway." However, he met with no response. It was due to a private commercial company in Bergen, which Egede himself had organized, that his plan at last

materialized. As the expedition was leaving Bergen, in 1721, there came a message from Copenhagen that the King had appointed Egede a missionary in the service of His Majesty. Two years afterwards Egede's company obtained from the King the privilege of trade and hunting in Greenland. It is said in the charter that merchants from Bergen "have formed a company with the purpose of establishing a colony in the land of Greenland, belonging to this Our Kingdom of Norway, to which vessels have not been sent for a considerable time, and with which communication has almost entirely ceased, in order that the commerce, which has formerly been carried on between the subjects of Our Kingdom of Norway and the inhabitants of Our aforesaid land of Greenland, may prosper and flourish as before."

Hans Egede succeeded in finding his way to the sites of the old settlements. But the Norwegian population no longer existed, the only inhabitants being Eskimos. Egede lived in Greenland for fifteen years, and showed great and many-sided activity as a missionary, trader, explorer, and colonizer. For the second time in history, Greenland had been discovered and settled by Norwegians. And for the second time it was proved that Greenland was a country where white men could live and — provided that communication was kept up with the outer world — prosper.

After the death of Egede his work was carried on by a number of other Norwegians among whom were his two sons. One of the new colonists was Anders Olsen from Senjen, Norway. He became the first genuine farmer and landowner in Greenland in modern times. He settled at Igaliko, the old Gardar, where his descendants still live as farmers. By this time the Danes, too, were becoming active in Greenland. The fishing and hunting expeditions from Norwegian cities, especially Bergen, which during the seventeenth century had been sent out to the Arctic Ocean and the coasts of Greenland, were continued all through the eighteenth century. In 1764, there were in Bergen two Greenland companies which employed in all ten ships. The fishing and hunting in Greenland and off the coasts was carried on regularly and had gradually become a factor in the economic life of Norway.

From 1730 the trade with Greenland had been carried on by chartered private concerns for the account of the State, and the headquarters had been moved to Copenhagen. In 1774 the trade was taken over entirely by the State as a monopoly.

It is important as a matter of historic truth to emphasize that Greenland continued to be placed under the common King in his capacity of King of Norway and in that capacity alone. The handling of Greenland matters in the Norwegian-Danish Central Administration clearly shows that Greenland up to 1814 was considered a Norwegian dependency. Greenland affairs were — together with the affairs of other Norwegian tributary cities, that his plan at last

Islands, and Finnmark — regularly conducted by the Norwegian Offices of the Central Administration. When it has sometimes been stated that Greenland became Danish in 1721, it is, of course, a misunderstanding which can only be explained by the fact that Norway and Denmark at that time were united, the King of Norway being also King of Denmark.

This was the situation when, in the year 1814, the events occurred which were to be of such fateful consequence to Norway. Fredrik VI, King of Norway and Denmark, by the Treaty of Kiel in 1814, ceded to the King of Sweden the Kingdom of Norway. But as the Danish negotiator had given the Swedish negotiator the erroneous information that Greenland, the Faroe Islands, and Iceland did not belong to Norway, the treaty expressly provided that these dependencies were not to be included with Norway in the cession.

In other words, Denmark retained these old Norwegian dependencies. The Swedish Foreign Minister, Count Engeström, in the following words informed the Swedish negotiator that he had been misinformed, "It is a mistake if you, Baron, have been assured that Greenland and Iceland have not been dependencies of the Kingdom of Norway. These islands as well as the Orkneys have received their inhabitants from Norway, and both Iceland and Greenland have never belonged to any other country."

The Norwegian nation did not recognize and never has recognized this ceding of an entire kingdom to a foreign State. On May 17, 1814, the Norwegian nation adopted its own Constitution, declared itself free and independent, and the union voluntarily entered into with Sweden a few months later was a union between two independent nations.

Space does not allow me to go into details with regard to the lengthy negotiations between Norway and Denmark in the years after 1814, involving the old Norwegian dependencies. Nor is it material to do so in connection with the present article, because, whatever Denmark retained by the Peace of Kiel, it could obviously not exceed what actually belonged to Norway at the time, viz., the old Norwegian colonies in West Greenland. The question which is now of paramount interest is the sovereignty of a certain part of the coast of East Greenland, which is No Man's Land and which until recently has not belonged to anybody.

Before proceeding further, however, two points should be emphasized in fairness to Denmark. First, it must be admitted that as a result of pressure brought to bear by Denmark and the Great Powers upon Norway, in the years following the Treaty of Kiel, when she was weak and isolated, Norway did not uphold her rights to her old dependencies as she might have done. She even made commitments which are now used against her. (To be continued)

En unik statyett av den kretensiska moder-gudinnan har upptäckts på Kreta.

Museet i Toronto har nyligen förvärvat ett unikt förfynd från Kreta, en statyett av elffenben och guld från omkring år 1600 f. Kr., vilken av allt att döma föreställer en idrottens madonna, en gudinna, som ägnat spelen på arenan sitt mäktiga skydd. Någon motsvarighet till denna statyett har aldrig tidigare påträffats, begynnelsen av den s. k. pa- och i en artikel i The Illustrated London News har den berömda arkeologen sir Arthur Evans — som bekant ledare för de stora utgrävningarna i Knossos och den största nu levande auktoriteten på kretensisk konst — gjort några kommentarer till det enligt hans uppfattning synnerligen intressanta fyndet.

Spanjorernas passion för tjurfäktning hade en mycket tydlig parallell hos det folk, som långt före den historiens tid bodde på Kreta — därom vittna de många bevarade bilder därifrån, som visa fyllda läktare kring en arena, där toreadorernas kamp står i medelpunkten. Tjurfäktningen på kung Minos ägde dock rum under väsentligt olika och mindre blodiga former än i det nutida Spanien. Ridning var vid denna tid ännu en okänd konst i Europa, och hästarna sluppo ifrån att spetsas på tjurhornen. Icke heller dödades tjuren av de män, som fängade den — för så vitt det icke var fråga om offer. Tjurfäktningen hade m. a. o. karaktären av en ren idrottslek.

En annan viktig olikhet var att den kretensiska tjurfäktningen — åtminstone i sin mest typiska form på en offentlig arena — stod i samband med landets kult. Den mäktiga moder-gudinnan ansågs ta del av dessa ståtliga upptåg, och hennes altare, smyckat med heliga tecken, placerades mellan de stora läktarna, ungefär som en kunglig loge. Härigenom bringades också deltagarna i den farliga kampen förvissning om att de voro i gudomens närhet och att de i kritiska situationer kunde påkalla gudinnans hjälp.

Dyrkan av den stora moder- eller fruktbarhetsgudinnan synes vara uråldrig bland de flesta folk, som bodde i Främre Asien och på öarna i Egeiska havet. Stundom hette hon Astarte, stundom Afrodite eller bar hon något annat namn, men de myter, som voro förknippade med henne, voro alltid desamma och handlade om

hennes kärlek till en man, varmed hon varje år förenades — en förening, som kom såden att växa och djur och människor att föröka sig. Den firades med stora högtidigheter av hennes tillbedjare. Även på Kreta kan förekomsten av en moder-gudinna ledas till baka till gräaste forntid. Vid den s. k. palatsperioden finnas dock spår av andra, troligen från Anatolien invandrade kulturer och mycket talar för att dessa förde med sig den art av tjur-fäktningar, som sedan kom levande auktoriteten på kretensisk konst — gjort några kommentarer till det enligt hans uppfattning synnerligen intressanta fyndet.

När dessa tjurfäktningar överfördes till Kreta undergick de emellertid en mycket karaktäristisk förändring. Den stora moder-gudinnan hade ännu varit en så framträdande roll i den kretensiska moder-gudinnans dyrkan.

Så skedde emellertid icke. Den religiösa konservatismen synes ha krävt som villkor för kvinnornas deltagande i den heliga leken — vars ursprungliga samband med en manlig gudom icke blivit förgäta — att också de kvinnliga toreadorerna skulle bära manlig dräkt.

Det fingerades m. a. o. att de voro män — alldeles som drottningarna av Meroe bekräftade sitt kungadöme genom att bära lösskägg. En fresk från Knossos med karaktäristiska tjurfäktningsepisoder visar män och kvinnor, iförda identiskt lika dräkt, bestående av ett skynke runt höfterna. Den enda skillnaden ligger i hudfärgen. Det är genomgående för alla medelhavsfolk under forntiden att de alltid måla kvinnorna vita och männen röda — ett bruk, som från den kretensiska kulturen ärvt till den mykenska och så vidare ned genom tiderna och som var förhärskande även under den grekiska vasalningens glansperiod. Tack vare denna omständighet kan det med säkerhet fastställas, att även kvinnor uppträdde som toreadorer. Den kvinnogestalt, som sta-

Dr. Thomas Electric Oil för människor SEDAN 60 ÅR DET POPULÄRA MEDLET FÖR FÖRRYLNING, VRICKNING, SAR, SKAVSAR, LAM RYGG, ETC. Få den äkta HÖSTA, PRIS 35c. OVERALLT

tyt återger, skiller sig emellertid högst väsentligt från de kvinnor, som på fresker och reliefer äro grupperade runt tjuren, även om hon med dem delar de mest utmärkande detaljerna i deras manliga dräkt.

De kvinnliga toreadorerna — antingen de uppvisa sin idrottsliga skicklighet på en arena eller på öppna fältet — äro alltid tecknade med gossaktigt raka kroppar medan statyn visar en mogen kvinna, vars tunga bröst hållas uppe av det korta guldsmidde livet. Även om hon icke bär en fullt tydlig tiara råder det intet tvivel att vi framför oss ha ett gudomligt väsen. Hon är icke en vanlig deltagarinna i spelen utan den höga moder-gudinnan själv, som avlagt sin sida, veckrika dräkt, varit hon eljest brukar uppträda, och skrudat sig i en cirkuskostym.

Statyn, om vars tidigare proveniens ingenting är känt utom att den en tid befunnit sig i enskild ägo på Kreta, är nu restaurerad och gör en ypperlig effekt. Sir Arthur Evans betecknar den som ett nytt mästerverk av den höga konstskicklighet, som fanns på Kreta under den avlägsna period, då den minoiska kulturen uppnådde sin högsta blomstring.

Kinas döttrar få välja sina män.

För första gången i Kinas historia har en kinesisk domstol givit en ung flicka rätt att gifva sig med den man hon älskar och icke med den, som hennes föräldrar valt ut åt henne. Ett liknande beslut fattades i Japan för blott några veckor sedan, och nu är det den kinesiska rättvisan som stött sig på en ny lag, vilken trädde i kraft denna sommar.

Fallet var för övrigt ganska komplicerat. Två konservativa kinesiska familjer hade redan för flera år sedan beslutat att deras barn en gång skulle ingå äktenskap med varann. Detta stadfästes, och gossens familj överlämnade till flickans föräldrar de sedvanliga presenterna. I somras var så tiden inne för äktenskapets ingående. Den unge mannens familj hade allting ordnat härför, men flickan nekade helt enkelt att infinna sig till ceremonien. Hon hade läst om en ny lag som tillät flickor att gifva sig med en man efter deras eget val. Den unge mannen begav sig till stadens myndigheter för att tvinga sin påtänkte brud att gifva sig med honom. Han framvisade de officiella papperen, som tecknats innan den nya lagen

Detta mjöl kostar mindre, ty Ni erhåller mera brödkakor från varje säck mjöl.

trätt i kraft. Men domstolens beslut blev i alla fall följande: Kinas nuvarande lagordning går ut på att ingen man eller kvinna kan förmås att ingå äktenskap mot sin egen fria vilja.

Att lagen ifråga blivit högst populär bland alla små kinaflickor faller väl nästan av sig självt.

Sjukbesök.

— Gå inte, säger jag dig — hon längtar inte alls efter att få träffa dig.

— Skulle jag inte hälsa på en av mina bästa vänner, när hon legat för döden och äntligen räddats på gravens brant.

Det var läkaren, som rådde. Men inte som läkare. Som vän till oss båda.

— Kära hon dör inte av det, men det gör henne inget gott. Hon har inget behov av att se vänner. Du anar inte — tillade han — vad besöken i allmänhet plåga patienterna på sjukhusen, med vilken för-tjusning de höra, att läkaren förbjudit besök. En konvalescent tycker om att få vara helt i fred, sätter värde på en uppskickad blomma men... Ja, det är för resten inte alla sjuka, som gör det heller, de känner förmaken av begravn-ing.

— Tar du inte litet fel där? Jag vet att patienter på allmänna sjuksalar legat o-grätt för att ingen varit hos dem under besöks-tiden. Och jag har själv en lång tid måst spoli-er mina bästa arbetstim-mar för att rusa till sjukhuset och besöka en opererad trotjänarinnan. Kom jag inte, hade febern alltid stigit på kvällen. Hon trodde då, att hon förklarats hopplös och att jag inte vågade komma för att inte för-råda det. Jag kunde inte lju-ga, det visste hon. Det var al-drig fråga om någon dödsdom, men hon behövde absolut mitt stöd och mitt lugn för att re-pa sig.

— Undantag finns alltid. Ensamma gamla, barn och naiva, ängsliga själar, som inte kunna eller våga meddela sig fritt med läkaren, lida i-bland av sin övergivenhet. Också fåfängan spelar väl in, bland icke alltför sjuka å de stora salarna. — Andra få be-sök och blommor, bara jag är glömd... Men för de verkli-ga sjuka äro besökstimmarna med sin ström av människor, de ansträngda viskingarna, prasslet av blompapper och allt adjötagande enbart lidan-de. Har du tänkt på hur en besökande vän tar adjö på ett sjukhus? Hon kommer och försvinner inte som en fläkt i sjukrummet. Sen hon slagat ömka och skvallrat i viskan de ton — och naturligtvis glömt sig och varit gällt upp-muntrandande ett par gånger — reser hon sig äntligen för att

gå. Alldeles för sent. Då går hon fram och trycker handen på den sjuka, sen går hon långsamt runt sängfoten och klappar henne litet också på andra sidan och försvinner under ord, nickar och hand-viftningar mot och genom dör-ren. Den trötta sjukliga mäste vrida huvudet eller hela sitt jag efter denna för att inte vara ovänlig.

Herrar äro bättre, mer bly-ga inför lidandet, mindre demonstativa. Och så ha de mer bråttom än kvinnor i allmän-het. En sjuk kvinna kan län-gta efter en älskad man och vice versa, fastän det är inte säkert att hon gör det, men vännerna orkar hon sällan med. Fråga sjuksystrarna.

Några goda svenska matrecept.

Gerdas strömmingslåda.
Strömmingen rensas men be-frias ej från benen. Den sköl-jes ytterst noga. En form smörjes och bröas, strömmingarna läggas i tätt intill var-andra, enklare kaviar bredes över varefter allt täckes med ett lager kokt skivad potatis. Över potatislagret tätt med tunna tomatskivor. Sist ett tjockt lager finstötta skorps-mulor, vilka beläggas med smörflingor. Lådan gräddas i god ugnsvärme minst trettio minuter. Det är ytterst deli-kat.

Vaniljris.
Riset kokas med en stång vanilj och pudersocker efter smak. Det röres hela tiden med gaffel. Då grynen verka klara slås riset upp i duschlag och får under omrörning kallna. Gräddes vispas upp, smaksättes med vanilj och några droppar citronsaft. Serveras så kallt det låter sig göra.

Grönsakslåda.
Ett stort blomkålshuvud kokas i lätt saltat vatten, mor-rötter skrapas och kokas. En stor form smörjes med kallt smör. Blomkålshuvudet som lör vara väl avrunnet lägges i formens mitt, runt kanten de kokta morötterna och mellan blomkålen och morötterna är-ter. Över allt lägges rikligt med smörflaggor och strös finstötta skorpor. Insättes i ugn att få färg. En delikat och lättsmält rätt.

Kakor Mörformar.
Ett hg. smör och drygt ett hg. socker röres till skum, var-efter tre uppvispade äggvitor nedröras jämte ett par msk. finmald mandel. Sist ungefär ett hg. torrt mjöl. (Pröva ka-korna enär mjölmängden män-ga gånger kan få lov att bero av smörets fetthalt.) Smaksät-tes om så önskas med en drop-p citron eller cedroolja. Fyl-les i små formar och gräddas reser hon sig äntligen för att

MEJERIHANTERING OCH BOSKAPSSKÖTSEL

Försiktighetsåtgärder mot "Shipping fever".

Man kan avvärja de flesta normala förhållanden inverkas dessa bakterier icke menligt men när kreaturens kondition genom långa transporter ned-sättes och motståndskraften mot sjukdomar blir mindre då få dessa bakterier kraft att utveckla sig och alstra då den sjukdom som kallas "Shipping fever". De kreatur som en gång angripits av denna sjukdom stå ej att rädda och de förluster vilka tillfogats uppfödare härigenom äro e-

Man kan avvärja de flesta normala förhållanden inverkas dessa bakterier icke menligt men när kreaturens kondition genom långa transporter ned-sättes och motståndskraften mot sjukdomar blir mindre då få dessa bakterier kraft att utveckla sig och alstra då den sjukdom som kallas "Shipping fever". De kreatur som en gång angripits av denna sjukdom stå ej att rädda och de förluster vilka tillfogats uppfödare härigenom äro e-

Årets äppelskörd givande

Tiden för plockning av äpplen är inne och tidigt i oktober komma hundratals personer att erhålla sysselsättning därmed i handelsträdgårdarna i Nova Scotia, New Brunswick, Quebec, Ontario och British Columbia. Enligt de sist inkomna rapporterna uppskattas årets skörd till 3 634,000 barrels eller 223,000 barrels mera än förra året och 363,916 barrels mera än medeltalet under femårstiden 1926—30. Av årets skörd beräknas 1,423,000 barrels komma på Nova Scotia, British Columbia 1,146,000; Ontario 861,000; Quebec 169,000 och New Brunswick 35,000.

Den äppelsort som odlas mest inom Canada är McIntosh Red. Ända så långt tillbaka som år 1796 odlades detta äpple men finnes ej omtalat i handelsrapporter förrän år 1879. Sedan flera år tillbaka ha odlare av detta äpple hemfört nästan alla första priser för desertaäpplen å de fruktutställningar varest det varit representerat. Det är ett äpple något över medelstorleken med det vackraste röda skal och snövit kött samt mycket välsmakande.

Äpplen hava odlats i Canada ända sedan 1635. De franska nybyggarna i Acadia, (Nova Scotia) kommo snart underfund med att deras nya land var synnerligen lämpligt för fruktodling. Export av äpplen från Canada daterar sig från de sista 70 åren av sista århundradet.

Första priset till Red Deer.

I årets tävling i Alberta tillerkändes James Hazlett, Balmoral, Red Deer, första pri-

set för bästa växande gröda. Det fält å vilket han vann priset var besatt med Marquis vete och av ett yttnehall av tio acres. En skörd av i medeltal 50 bushel pr. acre påräknas. Hazlett hade 777 acres besädda varav 610 med vete.

Stark eller svag utfodring till mjölkkor?

En mjölkko bör alltid tillföras så mycket foder att hennes normala produktionsförmåga fullt utnyttjas. Och produktionsfödrets mängd är beroende på mjölkavkastningens storlek och av mjölkens fetthalt. Några dagar efter kalvningen gäller det att försöka få upp avkastningen. Genom att öka utfodringen över normala kan avkastningen vanligen höjas väsentligt, men för varje kg. meravkastning kräves en allt större foderkvantitet, varför man ganska snart kommer till en gräns, över vilken det icke lönar sig att gå. Vid en mycket stark utfodring riskerar man även att djurens hälsa skadas.

Betydligt vanligare än en överdrivet kraftig utfodring är dock en oekonomisk svag sådan. Vid en så pass svag utfodring, att icke kornas produktionsförmåga utnyttjas, måste det ekonomiska resultatet bli dåligt — liksom då man icke utnyttjar kapaciteten hos en förbränningsmotor eller ångmaskin. En ko, som lämnar 2,000 kg. fyraprocentig mjölk pr år och väger 500 kg., behöver 2,300 foderenheter och av dessa åtgå 54 proc. för kroppens underhåll. Om samma ko utan att produktionsfödrets effekt försämras lämnar 4,000 kg. mjölk, behöver hon visserligen 3,000 foderenheter, men av dessa åtgå endast 47 proc. för krop-

pens underhåll och en större del av fodret överföres alltså i säljbara produkter. Av denna anledning måste den svaga utfodringen bli oekonomisk, såvida ej de 800 foderenheter, som åtgå för att producera 2,000 kg. mjölk, kosta mera än denna mjölks saluvärde, d. v. s. såvida ej en foderenhet kraftfoder kostar mera än 2,5 kg. mjölk.

En klok användning av kraftfoder lönar sig i regel, men det gäller givetvis att, då kraftfoderpriserna äro höga, ej inköpa mer kraftfoder än som är nödvändigt för att uppnå högsta möjliga förändringsvärde på det hemmaproducerade fodret. Vid uppgrändande av en kraftfoderblandning för det hemmaproducerade fodrets komplettering är det viktigt att söka åstadkomma en sådan, som är dels allsidigt sammansatt, dels så prisbillig pr. foderenhet räknat som möjligt. I intetdera av dessa avseenden är det under vanliga förhållanden fördelaktigt att låta sådegröpet utyöra en allt för stor procent av kraftfodret — ofta, för att ej säga i regel, kan man genom att införa vissa köpkraftfodermedel sänka priset pr. foderenhet av blandningen.

E. C. G.

Smörexporten stiger.

De från mejerier och fryshus utsända marknadsberättelserna visa att exporten av smör stiger. Sedan den 1sta maj har exporterats 105,452 drittlar smör mot 3,068 förra året. Tydlig övergång man mer från osttillverkning ty exporten av ost var från 1sta maj till 29 augusti 319,1000 lådor mot 374,487 under samma tid i fjor.

Hur man kan kontrollera "Bang's Disease".

De förluster som göras på grund av "Bang's disease" kan man taxera till minst 10 procent av hela kreatursbesättningens värde eller för hela landet under ett år \$36,000,000. Gjorda undersökningar ha visat att dessa förluster kunna helt elimineras genom enkla och praktiska metoder. I "bulletin 150" gives fullständiga upplysningar om nödvändiga åtgärder vilka äro tydligt förklarade och lätta att förstå för vem som helst.

Praktisk räkenskapsbok.

Intresset för ordnade räkenskaper över hönsgårdarnas avkastning ökas mer och mer och den av "The Poultry Division of the Dominion Experimental Farm" tillhandahållna lilla räkenskapsboken röner allt större och större efterfrågan.

Det visar sig att 92 procent av de under förra året kontrollerade hönsgårdarna gavo överskott. Medeltalet ägg från varje höna var på flera höns-gårdar 132 st, ett resultat som kanske av många tyckes vara dåligt men om man tar i beträknande det låga priset på födoämnen åt hönsen gav det ändå ett ej så litet överskott. Dessa räkenskapsböcker kunna erhållas från "the Poultry Division of the Dominion Experimental Farm" varvid även erhålles en månatlig uppgift å äggmarknaden.

CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

Fria råd vid planering av ägendomsköp.

Fria råd och anvisningar meddelas dem, som önska slå sig ned på farm. Experter på landvärdering i alla delar av Canada. Familjer med mindre kapital erhålla välbetänkta råd. Fria kartor samt andra upplysningar gratis på begäran.

CANADIAN NATIONAL Land Settlement Association

Kalk och cement till hönshusen.

Man börjar mer och mer att vid byggandet av höns-hus frångå den gamla principen att endast använda bradvägar. Det har emellertid visat sig att hönsen under vinter-månaderna ofta hacka sönder murbruket på väggarna, detta är dock mycket lätt att förekomma. Allt vad man behöver göra är att bestryka väggarna med en blandning av kalk och cement, vilket bildar en hård yta och gör det omöjligt för hönsen att på något sätt skada väggarna.

Situationen på äggmarknaden.

En liten förbättring i äggpriserna har under veckan, vad extra och första klass beträffar, gjort sig gällande. Tillförsel och efterfrågan har varit god och en ytterligare prisförhöjning är troligen att vänta. Vanligtvis brukar efterfrågan å å fryshusen lagrade ägg ökas under september månad, men har någon förbättring i handeln därmed ännu ej gjort sig gällande, antagligen beroende på den rikliga tillgången på färska ägg. För ägg fritt Montreal ha följande priser betalats: Extra 28 — 3 cents; första klass 22—24 cents; andra klass 17 — 18 cents.

Om svinuppfödning och slakt.

Mr. William Davies, Industrial and Development Council of Canadian Meat Packers, har i "The Canada Farmer" gjort följande uttalande angående kvalitet och produktion av fläsk i Canada.

Vi beklaga att huvudparten av de saluförda svinen är till största delen av dålig kvalitet. De äro för stora, för det mesta endast halvgödda och av dålig typ, skulle typen någon gång vara den önskade äro de i flesta fall för feta eller då de saluföras slaktade detta så illa gjort att det är omöjligt klassificera dem efter fläskvärdet. Det måste nu vara klart för en och var bland uppfödarna att om fläsket är av bästa kvalitet det betales med 25—50 cents högre pris pr. 100 pund o. att den som förtjänar mest härpå är uppfödaren. Den farmare som har en svinstam av god ras bör fortbättra att förbättra densamma och de som ej detta ha böra göda alla sina grisar och slakta dem samt inköpa modernare av den efterfrågade typen, till exempel Berkshire

eller Suffolk. De skola hava lång kropp, litet huvud, smala och korta ben samt tunn hud.

Vad gödningen av svinen angår behöver man nog ej för den förståndige uppfödaren påpeka att gödning med ollon ej är att rekommendera. Det foder varmed man uppnår det bästa resultatet och på kortaste tiden är en blandning av ärt- och kornmjöl. Det är felaktigt och förlustbringande att slakta svinen innan de äro fullkomligt färdiggödda. Och man bör komma ihåg att en fullt gödd gris betingar det dubbla priset mot en endast till hälften gödd.

Så något om sättet att utföra slakten.

Försiggår slakten tidigt på hösten skall den utföras på en kall dag och framför allt låt kropparna hänga tills de hunnit bli fullkomlig genomkalla och styva. Det är ej många som tänka på vikten härav, i många fall tagas kropparna ned redan efter ett par timmar och transporteras därefter femton till tjugo mil till försäljningsplatsen, vilket gör att kvaliteten försämras med ända upp till 40—50 procent. Många skära upp kropparna endast till hälften och kvarlämna både blod och inälvor, detta är ett stort fel man skall klyva hela kroppen och vara mycket noggrann att rengöra från allt kvarstannat blod och naturligtvis taga bort alla inälvor. Öppna upp kroppen genom att sätta en sticka, 7—8 tum lång, mellan revbenen, rulla aldrig sidstyckena ty detta förstör deras utseende så totalt att de knappast kunna säljas. För ej så länge sedan betalades deras svin-kroppar slaktade och beredda på ovan beskrivna sätt med en halv cent högre pris än det på marknaden då gällande. Tilläggas bör kanske att då slakten försiggår under vintern bör man välja en ej allt för kall dag och om möjligt försöka transportera kropparna till marknadsplatsen utan att de frysa. Ty många gånger händer det att fläskets vanliga vita färg då övergår till gråaktig och har detta stor betydelse i synnerhet på Englands marknad. Canadas fläskmarknad på England är ännu tämligen obestämd men om de här påpekade bristerna upphjälpas kan med säkerhet exporten utvidgas betydligt.

Hellre utträtta en sak väl än många dåligt.

Är slutet gott, så är allting gott, hur mycken motgång vi än fått röna.

Idrott och Sport.

Allsvenska serien.

AIK — Hallstahammar	7—1.
IFK. Malmö—Gais	2—2
Landskrona—Sleipner	0—0
Göteborg—Elfsborg	4—1
Eskilstuna—Helsingborg	2—3.

	sp.	p.
AIK	6	11
Eskilstuna	6	8
Göteborg	6	8
Örgryte	6	7
GAIS	6	7
Malmö FF	6	6
Sleipner	5	5
Elfsborg	6	5
Hallstahammar	6	5
IFK. Malmö	7	5
Landskrona	7	4
Helsingborg	6	3

stipulationsmedalj i guld för simning 100 meter på tiden 1.00.6.

Nytt rekord av stavhopp satt av norsk.

Under tävlingar i Oslo under söndagen hoppade Charley Hoff 4.32 meter (14 fot 2.9—128 tum). Amatörmästerskapet sattes i Fresno, Calif. år 1928 av Lee Barnes och var 14 fot 112 tum.

Sharkey — Carnera.

Boxningsmatchen mellan Sharkey och Carnera vilken var bestämd till den 1sta oktober blev som bekant på Sharkey's begäran uppskjuten till den 12 okt. Sharkey förklarar att han skadat sina ena hand. För närvarande ser det mest ut som om det aldrig skulle bli någon match av. Sharkey har först förklarat att han var säker på att Carnera komme att draga sig tillbaka och sedan att han kanske skulle skada sin hand på nytt. För att sedan ånyo ändra sig till att Carnera skulle dra sig tillbaka. Vad man klart förstår är att Sharkey icke vill ställa upp. Carnera kommer, enligt hans promoter, icke att dra sig tillbaka utan matchen kommer att äga rum för såvida icke Sharkey vägrar.

Olympiska spelen uppskjutas ej.

Vice ordföranden i Sveriges Olympiakommitté, Sigfrid Edström, har den 28 september meddelat att från Sveriges sida intet kommer att göras för det föreslagna uppskjutandet av 1932-års olympiska spel. Han säger att spelen komma att gå av stapeln med eller utan deltagande av de nationer som nu se sig förhindrade att sända representanter.

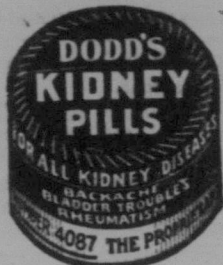
De rykten som i dagarna publicerats i engelsk dagspress äro alltså agrunderade.

Canada och de olympiska spelen.

På grund av att canadensiska penningvärdet sjunkit kommer troligen ingen trupp att representera Canada å kommande Olympiad varken i vinterspelen i Lake Placid, N. Y. nästkommande februari eller i sommarspelen i Los Angeles under nästa augusti. Canadas olympiska kommitté kommer att med det snaraste sammanträda för att diskutera förhållandet och att fatta avgörande beslut.

CANADAS FÖRSTA FLYGARE.

(Forts. från sid. 7.) till New York World medan hans aeroplan befann sig under flykt. Han kunde dock ej mottaga svarsmeddelanden. Detta lyckades honom först 1911 när han var i stånd att mottaga och avsända trådlösa meddelanden. En av hans största flygbragder var nog när han i februari 1911 företog flygningen mellan Key West, Florida till Havanna, Cuba, för att erhålla ett pris på 10,000 dollars. McCurdy's egen beskrivning av flygningen, lyder som följer: "Innan jag lämnade Key

I mer än ett tredjedels århundrade ha Dodd's Kidney Pills ansatts som det bästa medlet mot ryggvärk, reumatism, blåsbesvär och andra åkommor förorsakade av dåliga njurar. De kunna erhållas hos alla återförsäljare för 50c. per ask eller 6 för \$2.50, eller direkt från Dodd's Medicine Co., Ltd. Toronto 2, Ont., mot förskottslikvid.

West, gick jag in till en plattslagare och beställde två långa, smala, lufttåta tuber, som jag band fast under vingarna på planet. För att vara mera säker inköpte jag en trettio-sju-tums innerring som jag blåste upp så att den blev nästan så stor som en ballong. Denna band jag fast under planet och räknade nu på att dessa anordningar skulle hålla det hela flytande i händelse av att jag tvingades att landa på vattnet. Och det var tur för mig att jag vidtog dessa förberedelser. Jag startade ut från stranden vid Key West och allt gick till en början bra. Luften över havet var lite "bumpy", men motorn gick bra tills jag kom ungefär en halv mil från Havanna. Då stannade den plötsligt och bokstavligen flög i stycken, beroende på överansträngning. Motorerna i dessa dagar voro ej så pålitliga som de precisionsarbeten som framställas nu för tiden, men den hade arbetat oavbrutet i fyra timmar och tjugosex minuter. Jag fick sedan reda på att detta var världsrekord för långdistansflygning. Hur som helst. — Jag lyckades märkvärdigt nog att landa på vattnet utan att rulla runt, oaktat vågorna vid tillfället gingo tio eller tolv fot höga. Jag lyckades flyta omkring tills jag plockades upp av en Kubansk jagare. Jag var oskadad, men planet blev nästan fördärvat medan det skulle tagas ombord. Själv fördes jag till ett hotell och omhulldes på alla sätt. Något senare fick jag ett meddelande från Cubas president, vari jag meddelades att priset skulle överlämnas till mig nästa kväll i en av Havannas största teatrar. Jag skulle erhålla dels en check på de 10,000 dollar, såväl som en större silverbägare till minne av flykten. Ett flertal personer, presidenten inräknad, höll tal, vilka jag ej kunde förstå och sedan kallades jag upp på plattformen för att erhålla priset. Presidenten gav mig ett kuvert som var täckt av band och stora officiella sigill, samt bägaren, vilken jag kvarlämnade på plattformen, för att senare avhämta densamma. När jag kom tillbaka till min plats och öppnade kuvertet, fanns i densamma ingen check utan blott ett stycke tidningspapper. Jag fick varken checken eller något annat, oaktat densamma var avbildad i de Kubanska tidningarna och även i en del amerikanska tidningar. Vad bägaren beträffar, så var den försvunnen när jag senare skulle avhämta

VARJE FARMARE i västra Canada kan nu sälja sin säd till vem han önskar. Tusentals gamla kunder önska att United Grain Growers återigen skola förmedla deras spannmålsaffärer.

UNITED GRAIN GROWERS som har god finansiell ställning och tjugofem års erfarenhet i försäljning av farmarnas spannmål å öppna marknaden önskar på grund av lång och för alla tillfredsställande betjäning återknyta förbindelserna. Den handelserfarenhet som detta farmarnas comp. har kan ej uppvisas av någon i västra Canada.

Tillförsäkra Eder själv om säkerhet och god behandling genom att leverera Eder spannmål till U.G.G. elevatorer eller genom att anförtro den åt United Grain Growers Limited.

466 elevatorer på landsbygden.

TERMINALS i Port Arthur och Vancouver.

Export kontor i New York och Winnipeg.

UNITED GRAIN GROWERS LTD.

Bank of Hamilton Chambers WWINNIPEG Loughheed Building CALGARY

Oavgjort Finland mot Norge. Landsmatchen i fotboll mellan Finland och Norge i Helsingfors slutade oavgjord med 4—4.

Porat — Hein Mueller. Enligt ett Oslotelegram kommer matchen mellan Otto von Porat och tysken Hein Mueller, gällande europamästerskapet i tungvikt, att äga rum före den 16 november, troligen i Oslo.

Årets professionella världsmästare på hancykel, dansken Willy Falck Hansen har, enligt ett Paristelegram accepterat ett förslag till revanschmöte med Michard på Buffalo-velodromen i Paris den 24 september.

Toivonen segrade i Stockholms-löpnigen.

Segrare blev Toivonen, som i spurtten lätt slog Koukka. Sipilä hade gått fram starkt mot slutet och blev tredje, likaså Shoore Johnson som blev fjärde man. Östlund slog till allmän överraskning finnen Marttelin, 1929 års segrare. Resultat: 1) A. Toivonen, Finland, 1.26.43.4; 2) S. Koukka, Finland, 1.27.33.5; 4) Shoore Johnson Örgryte, 1.28; 5) J. Östlund, Hedesunda, 1.28.39.9; 6) M. Marttelin, Finland 1.28.40.

Guldmedaljer i simning.

Stockholm den 19 sept. — Sven Pettersson, Stockholms simningsklubb Neptun, erövrade Svenska simförbundets

JACKSON BROS.
EDMONTON
Speciellt uppmärksammas postorder
JUVELERARE- o. GULD-SMEDSAFFÄR UR- och JUVELREPARATIONER
9962 Jasper Ave., East
Tel. 1747. Edmonton, Alta.

BÖCKER OM CANADA
Vännerström, I. Canada och Canadasvenskarna. Studier och reseintryck. Rikt illustrerad. Pris: 75 cents.
Nelson, H. Canada, nybyggjarlandet. Rikt illustrerad och med tio plancher. Ytterst intressant. Pris: \$2.25.
Böckerna expedieras mot insändandet av beloppen.
Katalog gratis på begäran
ALBERT BONNIER PUBLISHING HOUSE
561 THIRD AVENUE
New York City

pågick. Brudparet och bröllopsgästerna välkomnade honom och han var med all säkerhet den förste mannen i världen som pr. luft hannade mitt i ett bröllopsgille.
Senare företog McCurdy de första flygningar som gjordes i Mexiko och 1912 hade han skaffat sig ett hydroplan med vilket han gjorde passagerarflygningar utanför New York.
I dag är McCurdy president för Curtiss-Reid Aircraft Company of Canada. Baldwin är en av de ledande vid Bell-laboratoriet i Baddeck, Curtiss, som dog i fjol hade blivit en över hela världen känd personlighet genom de flyvmotorer som hans firma tillverkar. Bell är för välkänd för att behöva ett särskilt omnämnande och ingen vet vad Selfridge skulle hava varit, om han icke dödats i början av sin karriär. De i Canada födda medlemmarna av föreningen äro de enda som leva i dag och canadensarna skulle vara stolta över den roll som de ha utspelt i aviatiörens utveckling.
Ett annat av McCurdy's äventyr som möjligen kan intressera canadensare, upplevde han strax efter flygmötet i Hamilton, Ont. 1911. Tidigare hade ingen flugit över Lake Ontario och han beslöt sig för att flyga över sjön till Toronto. Han erkänner att han verkligen var rädd den gangen, ty han hade ej vidtagit samma försiktighetsåtgärder som före sin Kuba-flygning. "Toronto såg verkligen mer än vackert ut för mig, när jag äntligen fick syn på det," förklarade han efteråt. Han hade även glömt att taga en annan sak med i räkningen, när han begav sig i väg. När han kom fram fann han hela stranden full av badande och han vågade ej företaga en landning och riskera att skada en mängd människor. Han kretsade fram och tillbaka tills hans bensinförråd började ta slut och han fann en liten öppen plats på vilken han försökte att landa. Det lyckades verkligen och aeroplanet stannade endast ett par fot från ett hus, där ett bröllop just pågick.

FÖLJETONG

MANNEN —
BETVINGAREN

av
Ruby M. Ayres

Han hade mot sin vilja ryckts med av händelsernas ström, och han kände sig både skamsen och stolt. Detta var kärlek, varat han så ofta skrattat; detta var kärlek, den okuvliga åtrån att äga en kvinna, att för alltid sluta henne i sina armar.

Han hade alltid älskat henne; nu såg han hur berättigad hans svartsjuka varit mot den man, hon tillhörde.

"Rosalie, varför gifte du dig med honom? Varför?"

Hon drog sig snyftande in till honom.

"Jag blev tvungen till det, av far och mor. De ville inte låta mig slippa, fastän jag tiggede och bad, och på brydde du dig inte..."

"Jag visste inte... Rosalie, om du bara med ett ord låtit mig förstå..."

"Jevon, hur skulle jag ha kunnat det?" svarade hon leende genom tårarna. "Du skulle ha blivit ond på mig."

"Jag har varit en idiot. Jag trodde aldrig... men jag var förtvivlad den dag då du gifte dig..." Han böjde sig åter ner och kysste henne. "Jag glömmer aldrig hur du såg ut, då du skred fram i kyrkan."

Hon lade handen på hans mun för att tysta honom.

"Jag vill inte tänka på honom nu."

"Jo... vi måste tänka först på honom och så... på min far."

Han lät armen sjunka ned från hennes midja och det kom nu ett så orgset uttryck i hennes ögon.

Far! Vad skulle han säga? Jevon förstod i själ och hjärta, att hans far redan misstänkt någonting, ty varför skulle han annars ha varit honom för en alltför intim vänskap med Rosalie.

Rosalie iakttog honom med skräck i blick och hjärta.

"Vad vilja de göra oss?" frågade hon till slut i viskande ton.

"Göra oss?" upprepade han med ett småleende. "Vad kunna de göra? Vi äro inte de första, som kommit underfund med, att vi hålla av varandra, trots att den ena kontrahenten är gift." Hans ögon låg på Rosalie... kysst mig och säg, att du alltid skall älska mig."

"Alltid! Alltid!"

De nästan sammansmälte med varandra, under lidelsefulla kyssar, tills Rosalie andfådd reste sig upp.

"Jevon", sade hon, "klockan måste vara mycket."

Han höll fortfarande kvar ena armen kring henne och såg på klockan.

"Herre Gud! Den är över fyra! Vi måste fara hem. Men Rosalie, ännu ha vi ändå inte gjort någon överenskommelse."

Hon lutade huvudet mot hans axel, så att håret kom att snudda vid hans kind, och han slog armen hårdare kring henne, då han gjorde henne

denna svartsjuka fråga: "Rosalie, har du någonsin som nu lutat ditt huvud mot Garrick Smiths axel?"

"Nej, aldrig, aldrig...! Jag har aldrig älskat honom."

"Och du älskar mig?" "Ja, av hela min själ."

"Min evigt älskade!" viskade han och kysste henne. Därpå släppte han henne med ett litet skälmskt skratt.

"Rosalie", sade han, "vi behöva inte alls fara hem, bara du är viljestark."

"Jag önskar, vi inte behöve göra det", svarade hon rodnande.

Jevon blev åter djupt allvarlig.

"Hur vi än resonera", sade han, "komma vi alltjämt tillbaka till samma fråga: vad skola vi göra?" Han stod ett ögonblick orörlig och lät blicken glida förbi henne ut genom fönstret, men i samma stund kom han plötsligt att tänka på Eileen Inglefield.

Han visste att hon var ett eftersökt parti och att hans far gärna velat se henne som svärdotter. Fadern tyckte om henne och var särskilt fast vid hennes mjuka, vänliga sätt.

Jevon vände sig åt Rosalie. "Res med mig i kväll", sade han, "det tjänar inenting till att vänta längre. För eller senare måste det i alla fall ske... res med mig i kväll."

"Jag kan det inte", svarade hon snyftande.

"Varför inte?" frågade han misslynt. Han önskade äga henne och var van vid att få allt vad han ville. Därför insåg han inte att dröjsmål var nödvändigt. Mycket bättre då att ge sig i väg medan man ännu var lycklig och innan bitterhet och svartsjuka hunnit spinna sitt nät kring dem.

Han gav henne inte ens tid att svara.

"Vi fara direkt till stationen. Där lämnar jag dogcarten och i London kan du få allt vad du behöver. Jag har pengar på mig för ett par veckors uppehåll, och förresten kan jag få mera av far." Men vid de sista orden, han yttrade, lät rösten något osäker; skulle verkligen fadern hjälpa honom?

Han slog med otålighet bort alla tvivel och fortfor: "Res med mig i kväll... vi skola bli så lyckliga. Jag svär, att jag skall bli så snäll och god mot dig."

Hon upphävde ett skratt, blandat med snyftningar.

"Jag bryr mig inte om vilket du är. Hellre finner jag mig i att illa behandlas av dig än att kyssas av en annan."

En varm blodvåg bröt över hans kinder.

"Säg inte det", sade han upprörd. "Jag är inte god nog för dig. Vore jag det, skulle jag ha undvikit dig... skulle aldrig ha kysst dig."

"Jag har aldrig känt mig så lycklig som när du kysste mig."

Han slöt henne än en gång i sina armar.

"Jag måste kyssa dig en gång till. Seså, vänd nu inte bort ansiktet, älskade."

"Jevon, jag undrar vad jag skall ta mig till, när han kommer hem."

"Du behöver inte oroa dig. Jag tar dig med mig i kväll." Men hon gick inte in härpå. "Jag måste ha någon bättningsstund", sade hon halvt bedjande.

"Du älskar mig inte tillräckligt mycket för att vilja följa med mig? Du är inte säker på dig själv?" utfor han.

"Jag är inte säker på dig", svarade hon med gråt i halset. "Jag känner det, som om allt detta är mitt fel... som om jag velat dra dig till mig."

Hon förstod, att hon gjort vad hon kunnat för att locka honom, och sedan hon nu verkligen lyckats, hade den storm, hon uppväckt, förskräckt henne.

Antag att hans kärlek inte var verklig, utan flyktig, snart övergående? Hon kände det, som om hon befunno sig vid randen till en avrund.

Han bara skrattade.

"Skulle du inte vara säker på mig! Jag önskar bara, att jag vore lika säker på dig, som jag är på mig själv." Härvid fattade han hennes händer och såg henne i ögonen.

"Om det finnes ett liv efter döden, skulle jag även då älska dig", sade han. "Du är min, och jag är din i all evighet."

"I all evighet", upprepade hon med darrande läppar.

Det började mörkna, när de anträdde hemfärden.

"Att det mörknar är jag uppriktigt tacksam för", sade Jevon skrattande. "Ty nu kan jag hela vägen få sluta dig i mina armar och kyssa dig när jag vill."

Hon vände sig åt honom och kysste honom på rockärmen.

"Jevon, jag har aldrig tyckt om Garrick. Aldrig! Aldrig!"

"Det vet jag mer än väl."

"Det hoppas jag verkligen. Och nu vill jag säga dig, att ingen annan än du fått tillträde till mitt hjärta."

"Jag älskar dig."

Men då de kommo i närheten av Shortlands drog hon sig undan honom, ty hon kände det som om argusögon från alla håll bevakade dem.

"De undra säkert, var jag har varit", sade hon nervöst. "Dumheter...! Vem skulle göra det."

"Jo, mrs. Smith."

"Åh, din svärmor. Älskade, jag har ingen mor, som kan oroa dig; endast min käre gamle far."

"Tänk, om han inte skulle tycka om mig?"

"Han kan inte göra annat", svarade han optimistiskt.

Så följde en stunds tystnad vilken Rosalie till slut bröt.

"Jag skulle önska, att jag vore flicka", sade hon. "Min högsta önskan vore att få ta på brudklänningen och gå fram med dig till altaret."

"Vad som en gång är gjort kan inte ändras", svarade han. "Jag älskar dig i alla fall lika mycket."

Hon snyftade högljutt. "Jag kommer alltid att älska dig, men... vad tjänar det till, då man inte..." Han avbröt sig. Han såg sanningen i ögonen. Det var

första gången som han på allvar kände svartsjukans stynng i sitt hjärta.

SJÄTTE KAPITLET.

Rosalie vaknade på morgonen utvakad och med den svåraste huvudvärk, nerverna befunno sig vid bristningspunkten, och så fort en dörr öppnades eller stängdes hoppade hon till.

Hon hade skilts från Jevon utan att de tagit något löfte av varandra, och hans enda fråga hade varit:

"När får jag träffa dig härnäst?"

"I morgon, naturligtvis...", hade hon svarat utan tvekan. "Jag trodde... Kommer inte Garrick Smith hem...?"

"Ack, det glömde jag alldeles."

Det kändes, som om en iskall hand gripit om hennes hjärta. Vad skulle hennes man säga om han visste detta? Hur länge hade hon inte gått och längtat efter friheten, men när den väl vinkade, hur råddes hon inte då för den?

"Jag måtte vara en feg stackare", tänkte hon under det hon klädde sig. "Vore jag inte det, hade jag i går kväll rest min väg med Jevon."

Hon önskade av hela sitt hjärta, att hon gjort det, och hon kände att hon inte kunde möta sin svärmors vänliga blickar härnäst de träffades vid frukosten. Hon var övertygad om att varje blick skulle förråda henne.

"Har du huvudvärk, lilla barn?" frågade den lilla gumman. "Du ser så blek ut!"

"Nej... ja... kanske inte utan!" svarade hon. "Förresten har jag sovit illa."

"Kommer Garrick hem i dag?" frågade svärmodern intresserad.

Rosalie skakade på huvudet.

"Det vet jag inte... han skriver aldrig till mig när han är borta", svarade hon.

"Skriver han aldrig till dig!" utbrast den gamla. "Om min man var borta bara för en natt, skrev han alltid eller telegraferade, när han skulle komma hem."

"Verkligen?" sade Rosalie småskrattande. "Men han hade kanske bättre om tid än Garrick?"

Den gamla svarades frånvarande; alla hennes tankar voro hos Jevon. Hon brann av längtan att återse honom; redan gårdagen hade för henne varit som en evighet och hans kyssar voro inte längre annat än som en dröm.

"Vädret är så härligt i dag så en liten promenad skulle bara göra ditt huvud gott", sade mrs. Smith efter lunchen. "Har du lust att följa med mig ned till byn?"

"Jag är alldeles för trött... förlåt mig om jag hellre stannar hemma i trädgården", svarade Rosalie.

Och hon var verkligen alldeles förbi. Det kändes som om hennes nerver slits i trasor; ansiktet glödde och hennes händer darrade.

Skulle Garrick komma hem i dag eller inte? Med en rysning kastade hon en blick på hans rock, som hängde i hallen. Hon såg, hur den tagit form av hans figur, hur den nästan liknade honom. Ack, om hon bara finge slippa återse honom!

Hon förbannade sig själv för att hon gift sig med honom...

... hans kyssar var något som man måste skämmas för.

"Om det finnes ett liv efter döden... Du är min och jag är din för evigt..."

Dessa ord hade hela natten inristats i hennes hjärta och måste gå i uppfyllelse. Något måste hända, som skulle vända allt till rätta.

Så upprörda alla skulle bli om de viste vad som hänt. Hur skulle Eileen Inglefield hata henne och hennes egen far och mor förbanna henne!

Låt dem hållas! Hon hade så länge böjt sig för deras vilja; hon hade nu rätt att kräva sin egen lycka.

En bil hördes stanna utanför, och ögonblicket efteråt stod Garrick Smith inne i hallen.

"Goddag!" Han tvärstannade när han fick se sin hustru. "Vad är det med dig...? Du ser så förtvivlad ut?" sade han plumpt som alltid.

Rosalie blev mörkröd och hennes hjärta började klappa våldsamt.

"Var inte dum... Jag är visst inte förtvivlad. Men du kom så oförberett... och så har jag en sådan förfärlig huvudvärk. Jag har inte sovit på hela natten."

"Du har förstås saknat mig", svarade han med ett cyniskt leende.

Hon vände sig bort utan att svara, men i sitt stilla sinne tänkte hon:

"Jag hatar... hatar... hatar honom!"

Garrick Smith hann upp henne och grep henne i armen.

"Jag vet, att jag aldrig är välkommen", sade han torrt. "Men det minsta du kan göra är att låtsas vara glad att träffa mig."

Hon slet sig lös från honom. "Gör inte så... det gör ont... släpp mig!"

Hon kämpade — churu motvilligt — för att lösgöra sig ur hans omfamning. Och strax efteråt släppte han henne.

"Det är varken för min egen — eller din skull — som jag kommit så snart igen", sade han. "Jag har kommit för att meddela något ledsamt, eller du tycker kanske att det inte är det", tillade han. "Jag vet, att du hyser ytterst ringa intresse för de dina... för aristokratien."

"Något ledsamt!" utbrast hon undrande.

"Vad är det... är någon död?"

"Nej, nej!" Så illa är det inte, men din mor..."

"Åh, min mor! Men vad är det... vad har hänt?"

"Hon är mycket sjuk... har sannolikt träffats av slag. Någon fara för livet är det inte, och hon kan nog leva ännu många år, men hon kan inte gå mera. Och nu önska de att du skall komma hem."

"Nej, jag vill inte", svarade hon i bestämd ton.

"Du är just ingen uppförande dotter", sade han i ogillande ton.

"Hon har inte heller varit någon uppförande mor för mig", svarade Rosalie med ett hysteriskt skratt.

"Jag förstår... men inför döden får man likväl en annan syn på tingen. Ta nu på dig hatten. Jag skall skjutsa dig."

Hon gjorde invändningar. "Är far hemma?" frågade hon.

WINNIPEG-LÄKARE.
Dr. M. RADY
 LÄKARE och KIRURG
 Föreningsläkare för Vasaorden och Norden.
 283 Portage Avenue.
 (100 Toronto General Trust Bldg.)
 hörnet av Portage och Smith.
 Kontorstid: 2 — 6 e.m.
 Kvällsmottagningar efter överenskommelse.
 Telefon: 24 480 Bostaden: 49 763
 Om svar ej erhålles ring 42 309

Dr. P. A. ECKMAN
 Svensk Tandläkare.
Gott Tandläkarearbete
 Hörnet Main St. & Logan Ave. Tel.: 88 667

DR. S. C. PETERSON.
 SVENSK LÄKARE och KIRURG.
 Specialist för behandling av veneriska sjukdomar.
 703-4 McArthur Bldg.
 (Nära Portage & Main.) Över Child's Restaurant.
 Mottagningstid: 10 f.m. — 8 e.m. Helgdagar: 10 — 12 f.m.
 Tel. kontor: 24 165. Bostad: 47 235.

Dr. B. J. GINSBURG
 Praktiserande läkare och kirurg.
SPECIALIST
 Veneriska, Köns-, Urin- och Hudsjukdomar.
 Mottagningstider: 9 f.m. — 5 e.m. Helgd. 10 — 12 f.m.
 403-4 McArthur Building (nära Portage & Main)
 (ovanför Child's Restaurant)
 Telefoner: Kontor 88 581. Bostad 24 962

Dr. K. J. BACKMAN
 Specialist för hud-, njur-, urin- och veneriska sjukdomar.
307 McARTHUR BUILDING, 211 PORTAGE AVENUE
 (Ovanför Child's Restaurant)
 Mottagningstider: 10 till 8. Helgd. 10 — 12 f.m.
 Tel. Kontor 21 091. Bostad 30 450.
 SVENSKA TALAS

DR. BRANDSON
 LÄKARE och KIRURG
 216 Medical Arts Bldg.
 Kontorstimmor endast eftermiddagen från 2 till 4.
 Telefoner:
 Kontor, 21 834. Bostad, 27 122
 Winnipeg, Man.

DR. GRAHAM WILSON
 Specialist.
 Njuråldande, blodsjukdomar, veneriska sjukdomar, hudsjukdomar.
 Mottagningstid 9 f.m. till 5 e.m.
 686 1/2 Main St.
 Tel.: Kontor: 28 013. Bostad: 42 679

DR. SIMON JAUVOISH
 Läkare & Kirurg.
 404 Boyd Building
 Telefoner: Kontoret: 22 717
 Privat: 54 429
 Svenska talas.

DR. GEO. H. CARLISLE
 314-316 Toronto General Trust Building
 283 Portage Ave.
 Mottagningstider 11—12, 3—5
 Specialist i Ögon-, Öron-, Näs-, och Halssjukdomar

DR. H. L. MARANTZ
 Läkare och Kirurg
 Suite 2, Empire Block
 Logan & Main
 Mottagningstider:
 10-12.30 f.m. 2-5.30 7-9 e.m.
 Dag eller natt.
 Tel. 88 667.

JOHN HANSEN
 Herr skrädveri och reparationer.
 Gott arbete till billiga priser.
 398 Logan Ave.
 Winnipeg, Man.

CL. LIKÖBER ETC.
 Officiellaste frukt-extrakter för brygglandet av likörer i hemmen. Fullständiga beskrifningar. Pris 50 cents pr. flaska. Apparat för korkning av flaskor \$1.50, \$2.00. Kapsyler 50 cents pr. gross. Filter och silon \$2.00. Kork alla storlekar. Hamm's malt-maltextrakt i burkar \$1.15, \$1.30, \$1.55.
TOBAK.
 Garanterat ren tobak. Regalia Brand mot pestförskott fem pund eller mindre. Havana Rouge, Connecticut, \$2.25 pr. mind. Spread Leaf \$2.25. Orange \$2.40. Quassel eller Perfum d'Islande \$2.90. Spread Leaf \$4.15. Valgo \$1.75. Cut Natural Leaf pr. pund 85 cent, \$1.10, \$1.50, \$1.60, \$1.70.
RICHARD & BELIVEAU CO. V. LTD.
 Established 1886. Manufacturers & Importers. 288 Main Str., Winnipeg.

Robert Burnett till Winnipeg.

På föranstaltande av "The National Council of Education" kommer den berömda skotske sångaren Robert Burnett att den 1sta oktober besöka Winnipeg. Radiolyssnare hava redan hört denne populära baryton vid utsändningen från "The Highland Festival" i Banff och det blir säkerligen fullsatt hus i Playhouse den 1sta oktober.

Grundstenen till den nya universitetsbyggnaden lagd.

Biskopen, Dr. Samuel Matheson lade på lördagseftermiddagen grundstenen till den nya universitetsbyggnaden i Winnipeg. Ceremonien bevittnades av flera av stadsstyrelsens medlemmar lärare vid universitetet, studenter och en stor mängd intresserade åskådare.

Polisrazzia i "Hoboes Park"

57 införda till polisstationen.
 På söndagsmorgonen företogs en polisrazzia i den så kallade "Hoboes Park" i Winnipeg. 57 stycken "naturdyrkare" infångades och avfördes till polisstationen varest de alla med undantag av två fingo kvarstana och dessa två utsläpptes mot borgen. Atskilliga av de arresterade voro i besittning av hundratals dollar.

Frihet är det bästa ting.

För andra gången har Nick Dorowick "dragit polisen vid näsan". Han dömdes för ett par månader sedan till ett års fängelse samt deportering men för en månad sedan lyckades han rymma från fängelset i Headingly. Han blev dock inom kort, efter att ha särats av ett revolverskott, åter infångad och förd till General Hospital varest han bevakats av polis. För ett par dagar sedan försvann han emellertid från sjukhuset iklädd endast nattskjorta och trots ivriga efterspaningar har han ännu ej kunnat anträffas.

WINNIPEG.

ADVOKATER.
W. J. LINDAL
 Skandinavisk Advokatbyrå
 SOLICITORS — BARRISTERS
 — NOTARII PUBLICI —
 2nd floor, 323 Main St.
 Telefon: 24 963. Bostad: 26 736
 Winnipeg, Man.

JOS. T. THORSON, K. C.
 Advokat.
 411 Paris Bldg.
 Telefoner:
 Kontor: 22 768 Privat: 401 578

Tel. kontoret Tel. Bostaden
 26 464 30 601
John F. WALLAR, LL.B.
 Advokat och Sakförare

201 Curry Building, Winnipeg.
 Skriv på svenska!
 Vi svara på svenska!

HOTELL.

CLUB HOTEL
 652 MAIN STREET
 WINNIPEG, MAN.
 (Parlor in connection)
 Snugga, trevliga rum från \$1.00. Enda brandsäkra hotell i Winnipeg med rum så lågt som \$1.00.
 Chas. Gustafson & Altie Woods
 (F. d. innehavare av Viking Hotel.)

Woodbine Hotel.
 Innehavare E. H. Hebb.
 Rum till \$1.50 & 2.00 pr. dag.
 Speciellt pris pr. månad.
 Varmt och kallt vatten i alla rum.
 Billardrum finnes.
 Tel. 25 670 466 Main str.

DIVERSE.

PATENTER
 Trade Marks—Copyrights
FETHERSTONHAUG & CO.
 Den gamla etablerade firmen
 38—37 C.P.E. Building
 Hörnet av Portage & Main St.
 WINNIPEG
 Vi kunna på det bästa rekommendera denna gamla och välfärdiga firma. Skriv efter upplysningar.

A. S. BARDAL
BEGRAVNINGSBYRÅ
 Begravnings ombesörjas punktligt och till moderata priser.
GRAVSTENAR
 Tel.: 86 607.
 Bardal Block, 842 Esaubrooke st.

KÖTSAKRINGAR
ALLA BRANSCHER
PENNINGAR
 TILL LAGSTA RANTA
 REEL BEHANDLING
Edward Hammarstrand
 McPadyen Co. Limited.
 Power Bldg.
 Phones:
 Bost.: 21 536 Kont.: 25 831

C. H. NILSON
 Dam- och herrskräddare
 Andra dörren från Main St.
Kostymer och överrockar från \$35
 Telefon: 27 021
 Winnipeg, Man.
 208 Logan Ave.

CAFE SVERIGE
 Logan & Princess, Winnipeg.
 rekommenderar sitt utmärkta kaffe med äkta svenska smörgåsar, kaffebrod, kakor, tårter och bakelser.
 All slags bakverk från vårt bageri säljes.
 Födelsedags- och brölloptårter.
SVENSKA
 Tidskrifter, Tidningar, Böcker och Grammofon-skivor
Scandinavian Book Store
 Winnipeg, Man.
 216 Logan Ave.

Betala prenumerationsavgiften. Spar icke till i morgon.

Skandinaviska Centralkommittén anordnar höstkonsert.

Går av stapeln i Svenska Lutherska Kyrkan tisdagen den 20 oktober klockan 8 e.m.

När hösten kommer och vintertid börjar nalkas brukar det möjligt. Det brukar vara fullt hus i Centralkommitténs kassa. Man brukar ha en liten reserv för att motstå vinterns hårda påfrestningar. Men som tiderna nu äro har det ännu viktigare än någonsin förr att givmildheten ebb i sin kasa och när det är så om ebb i kassan betyder det att fattande som möjligt. "kunderna" få svälta. Därför har kommittén beslutat anordna en höstkonsert tisdagen den 20 oktober i Svenska Lutherska Kyrkan och ett par dagar senare vilja sälja biljetter köp gramråd är nu som bäst samsjunga med att anordna en såkunn komma.

Vasafesten i Winnipeg.
 Logen Strindberg högtidligt höll i fredags i f.v. 35-årsjubileet av Vasaordens instiftande med en synnerligen trevlig familjefest.
 Det ordinarie mötet tog ganska kort tid och då klockan slog 9 spelade Viking Orkester upp "American Sons and Daughters of Sweden". Förutom Viking Orkester medverkade den synnerligen populära och väl samsjunga Bellmanskvartetten med fyra svenska sånger, för vilka de skördade varmt och ihållande bifall. Logens ordförande C. H. Nilson talade om Ordens och lokallogens verksamhet och A. W. Hammarstedt frambar en hälsning från Distriktloggen Central Canada nr. 16.
 Det var typiskt för Vasaordens medlemmar att när af-tonens ceremonimästare anmodade konsul Hermanson hålla ett kort anförande i vilka och en dotter.

svensk familjeförsörjare, som en kort tid vistats i Canada och nu var på hemväg till Sverige igen, blivit frånrovd en större summa penningar, en frivillig kollekt, uppgående till över 18 dollars genast upp-togs.

Hjälpsamhet har varit en av grundprinciperna i Vasaordens arbete och de närvarande icke-Vasamedlemmar, som övveroro festen, fick ett gott intryck av hur lokallogen i Winnipeg söker uppehålla denna princip.

Festen var synnerligen lyckad och efter konserten fick man smaka på Strindbergs Systrars alla uppdukade läckerheter. Sedan samlades man i små grupper, pratade och diskuterade, glädde sig åt att åter hava Mrs. Jenny Larson med i bunkalaget och dansade till Vikings Orkester.

Veterinär N. P. Olson avliden.

Den 23 september avled i Winnipeg veterinär N. P. Olson. Olson har under de sista sex åren varit anställd i "the health of animals branch" i Winnipeg.

Han var född i Danmark och kom till Canada tillsammans med sina föräldrar 1893. År 1905 utexaminerades han från Ontario veterinärinstitut och erhöi genast anställning vid "the Royal North-West Mounted Police" vilken denna tid hade hand om allt arbete i samband med de då grasserande kreatursjukdomarna. När kriget utbröt inträdde Olson i armén och tjänstgjorde såsom veterinär i såväl Salonikikären som i Frankrike. Efter hemkomsten tjänstgjorde han såsom veterinär i Kerrobert, Sask. tills han erhöi den befattning varest han verkat under de sista sex åren. Olson sörjes närmast av maka och en dotter.

DANS
VARJE TORSDAG OCH
LÖRDAG KVÄLL
TRAVELLERS HALL
 (Bannatyne Ave., mellan
 Princess och Albert Str.)
 Den populära Viking Or-
 chestra svarar för
 musiken.

**Veckans sammankomster
och fester:**

Den 20 oktober: Skandinaviska Centralkommitténs höstkonsert i Sv. Lutherska Kyrkan.

Fotbollsklubben Vikings dansafton vilken skulle gått av stapeln nu på torsdag har inställts tills vidare. Den skulle som förut tillkännagivits avhållits å Viking Hall.

Axel Pearson, som i våras återkom från ett besök i Sverige, avreste i onsdags igen tillbaka till "gammallandet". På måndagskvällen hade ett stort antal av hans vänner samlats i familjen Hammarstrands gästfria hem för att önska honom lycka på färden och ett "Välkommen åter."

Viking Orkester har mås flytta. Byggnadsinspektionen godkände nämligen icke reservutgången i Viking Hall och åtminstone intill dess densamma blivit vederbörligen omändrad komma deras dansafton att taga plats å Travellers Hall, å Bannatyne ave., mellan Albert och Princess Str.

\$1,520,086.08 i arbetslöshets understöd i Winnipeg. Totala kostnaden för understöd åt de arbetslösa i Winnipeg från 1sta januari till 19 september uppgick till \$1,520,086.08, varav staden skall bidra med \$554,774.68. Alderman McKerchar påpekade att administrationskostnaderna uppgående till \$72,118.98 voro orimligt stora och han hoppades att såväl federala som provinseregeringarna komma att bidra här till.

Antalet arbetslösa familjeförsörjare ökades under sista veckan med 107 eller till 3,130 ogifta ökades med 364 till ett antal av 2,982. Antalet ogifta kvinnor minskas med 5 st.

To whom it may concern.

It gives me great pleasure to publicly state in this notice that Mr. Oscar Kronlund is, as far as I know, the sole owner of the business known as "Kronlund's Grocery", Kenora, Ont.; that the said Oscar Kronlund is not indebted to me in any shape or form; and that the said Oscar Kronlund was not present in person or otherwise represented when the note referred to in the notices was discounted in the Royal Bank of Canada by Mr. L. E. Anderson, at the present working for Mr. Oscar Kronlund.

And I also emphatically state that the only reason why "The Kronlund's Grocery", Kenora, Ont., has been mentioned in these notices has been for the sole reason that this was the only address at which I was sure to reach Mr. L. E. Anderson in Kenora. It would therefore be a matter of extreme regret if I should learn that Mr. Oscar Kronlund or his business has inadvertently suffered in any way from the publication of these notices.

The Endorser.

Federala regeringen godkänner flera förslag till nödhjälpsarbeten i Manitoba.

Det såsom nödhjälpsarbete föreslagna byggandet av bro över Canadian Pacific banvården vid Salter str. har godkänts av federala regeringen. Arbetet beräknas draga en kostnad av \$1,050,000.

**Behovet av pension åt d
blinda allt större.**

"The United Blind Pensions Committee" konstaterade på ett möte under veckan att behovet av pension åt de blinda blev allt större och större för varje dag som gick. Med anledning av de tryckta tiderna ha gåvor från såväl vänner som andra förminsats till nästan intet.

Det framhölls att de blinda voro lika berättigade till pension som de gamla och det beslöts att tack skulle framföras till Mr. Kennedy och J. S. Wodsworth för deras understöd av frågan i riksdagen.

Svenska Amerika Linjen.

"Kungsholm" avgick från New York den 26 sept. medförande 442 passagerare och anlände till Halifax den 28 varest ytterligare 35 passagerare av hämtades.

**Avlöningarna vid järnvägar
nedsätts?**

Ett möte har under förra veckan hållits här i Winnipeg av delegater från de två järnvägarnas "running trades" varvid den ifrågasatta 10 procentiga nedsättningen av lönerna diskuterats.

Det antages att ett nytt möte kommer att hållas innevarande vecka varvid vice direktörerna för de båda järnvägarna komma att för delegaterna framlägga sina förslag.

John Ullvén, som tillsammans med Esse W. Ljungh nådde Vancouver i början av månaden, återkom i lördags morse till Winnipeg piggt och nytt och glad att åter vara i präriestaden.

Ljungh har blivit något fördröjd i Vancouver och torde icke kunna återkomma till Winnipeg inom de närmaste veckorna. Deras reseskildringar hålla emellertid nu på att utarbetas och snart torde vi bli i tillfälle att återgeva dem i tryck. Den långa färden, med sina många och så ytterst intressanta episoder kommer säkerligen att när den skildras, bli föremål för stort intresse från läsekretsens sida.

M. A. Meyer, Skandinaviska Centralkommitténs mångåriga och betrodde finanssekreterare firade i förra veckan sin 70-års dag. Som sig höver blev han vederbörligen hyllad. I Norska Baptistkyrkan, vilken han med fog kan se på som ett av sina verk, hade ett stort antal skandinaver samlats för att bringa honom sitt tack för år som gått och önska honom en ljus och bekymmerfri levnadshöst. I sitt tacktal framhöll han bland annat att de tre viktigaste skeden i hans liv voro följande: Hans inträde som medlem av Svenska Baptistkyrkan, hans medverkan vid grundläggandet av den norska baptistförsamlingen och hans inträde i Skandinaviska Centralkommittén.

L. E. Anderson
(Kenora, Ont.)

Åtskilliga veckor och månader hava nu gått sedan Ni först uppmanades att insända utlovade avbetalningar av \$10.00 pr. månad jämte förfallen ränta å Eder växel i Royal Bank of Canada's avdelningskontor, hörnet av Logan ave. och Main str. Winnipeg. Enligt meddelande från nämnda bank har Ni emellertid icke visat några som helst ansatser att fullgöra dessa avbetalningar. Då detta utan tvivel måste bero på dåligt minne eller kanske rent av bristande vilja att fullgöra Eder förpliktelser, har bankchefen saft sig i förbindelse med bankens avdelningskontor i Kenora för att få denna obehagliga och "ryktbara" affär bringad ur tiden. Med Eder förbindelser i Kenora och annorstädes borde det icke möta några svårigheter att, på ett för Eder själv tillfredsställande sätt, ordna avbetalningarna omedelbart.

Endossenten.

Tack!

Vill härmed å egna och familjens vägnar frambära ett hjärtligt tack för den stora o. trevliga överraskning som sistlidne tisdagsafton bereddes mig. Vill även frambära mitt hjärtliga tack för den oväntade gåva jag erhöi samt för alla vänliga ord som yttrades. Det var en stund som av mig skall ihågkommas för alltid.

Vänligen
M. A. Meyer.

**C. P. R. verkstäder öppnas
under oktober?**

Enligt meddelande kommer antagligen Canadian Pacific verkstäder vilka för en tid sedan stängdes, att åter öppnas någon gång under oktober.

**Polis och kommunister i
slagsmål vid City Hall.**

Tre poliser skadade. Sju kommunister anhållna.

På måndagskvällen kom det till sammanstötning mellan polisen och kommunisterna. Oroligheterna hade sin orsak i att en delegation av de arbetslösa med T. O. Woods i spetsen vägrades framlägga sina önskemål inför den å "City hall" samlade stadsstyrelsen. Då resultatet av den begärda konferensen blev klargjort för de till ett par tusental uppgående kommunisterna upphävdes vilda stridsrop och ansatser gjordes att med våld bereda tillträde till "city hall." De motades emellertid tillbaka av de till ett tjugotal uppgående poliserna. Nya kommunisttalare bestego "talarstolen" och de församlade "kamraterna" upplystes i följande ordalag om vad som var att göra "här har talats nog det är tid att handla, om ni äro förståndiga så veta Ni vad som är att göra." Det var dock lugnt tills aldermännen skulle lämna sammanträdet. Då först började stenregnet, ett par av aldermännens bilar skadades och polisen måste ingripa. Tre poliser skadades av de kringflygande stenarna, däribland motorcykelpolisen Carl Tongstad. Sju kommunister anhålls och avfördes till polisresten och ordningen var efter en halv timma återställd.

GÖR SVERIGERESAN I ÅR
SVENSKA AMERIKA LINJEN

Direkt till Göteborg på 7 dygn!

STOR PRISNEDSÄTTNING

i Tredje Klass till Sverige
KUNGSBOLM \$95.50
GRIPSHOLM \$93.00
DROTTNINGHOLM \$93.00

Tur- och Returbiljett

t.o.m. 15 Oktober

Fill Sverige och tillbaka till Canada i Tredje Klass

KUNGSBOLM och \$151
GRIPSHOLM \$148
Drottningholm

Efter 15 Okt. är biljettpiset å tur och retur i Tredje Klass:

KUNGSBOLM och \$160
GRIPSHOLM \$156
DROTTNINGHOLM \$156

Aterresan från Sverige kan ske när som helst inom två år.

Turlista fr. N.Y. fr. Halifax
Drottningholm 3 Okt. 5 Okt.
Gripsholm 13 Okt.
Kungsholm 29 Okt. 31 Okt.
Gripsholm 10 Nov. 12 Nov.
Drottningholm 2 Dec. 4 Dec.
Gripsholm 8 Dec. 10 Dec.

För vidare upplysningar, beställningar av hyttplats, biträde vid utförande av nödiga papper etc., hänvände man sig till närmaste agent för linjen eller till

SWEDISH AMERICAN LINE
 470 MAIN ST., Winnipeg, Man.
 1410 Stanley St., Montreal, Que.
 9 Fl.; 526 Second Ave., Minneapolis, Minn.; 209 White Bldg., Seattle, Wash.

DAHL STEAMSHIP AGENCY
 325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Fashion Barber Shop,

Beauty Parlor och Cigarraffär
 287 Logan ave. (Nära hörnet av Princess Str. & Logan Ave.) Första klass barbersalong och ett utvalt lager av Cigarrer, Cigaretter och Tobak.
Hansen & Krabbe

TILL SALU

Mora- och Eskilstunaknivar, full sortering. Sandvikens sägar jämte andra svenska varor till billiga priser hos
E. A. WICKSTRÖM
 Cherhill, Alta.

EFTERLYSE

Ernst Aron Aronson född den 10 dec. 1893. Senast avhörd den 2 sept. 1917 från National Elev. Co., Carmangay, Alta., Canada.

MRS. B. ARONSON
 2324 Cromwell St. Chicago.

Agreement of sale

värt c:a 2,000 dollars i nybyggd hus till salu på goda villkor och för rimligt pris. Anbud adr. till S.C.T. märkt "Agreement for sale."

DEN NORSKA AMERIKA LINJEN

TILL SVERIGE

Stor prisnedsättning. I TREDJE KLASS VIA NORGE TILL SVERIGE. \$93.00

TUR OCH RETURBILJETT TILL SVERIGE OCH TILLBÅKA TILL CANADA I TREDJE KLASS \$156.00

Bergensfjord 17 Oktober
 Stavangerfjord 7 November
 Bergensfjord 21 November
 Stavangerfjord 7 December
 För närmare upplysningar tillskriv
NORWEGIAN AMERICA LINE AGENCY INC.
 278 Main Street, Winnipeg.
 22 Whitehall St., New York.
 129 So. 3rd St., Minneapolis.
 75 E. Wacker Drive, Chicago.
 Douglas Bldg., 4th & Union, Seattle.
 29 Geary St., San Francisco.

FÖRENINGSS - ANNONSER

Sjukhjälpföreningen NORDEN

Stiftad 1900.
 Möten andra fredagen i varje månad å Scott Memorial Hall kl. 8 e.m.
 Sekreterare: Emil Seaberg, 2192 Gallagher ave. Sjuk. Ordf.: John Torell, 202 Braemar Ave. Tel.: 202 760. Finanssekreterare: Alexis Christensen, 136 Scotia St. Tel.: 53 119, Winnipeg.
 Bliv medlem av Winnipeg ålders- och finansiellt starkaste skandinaviska förening. Alla medlemmar som för längre eller kortare tid embyta vistelseort uppmanas att omedelbart underrätta förening, sekr. darom.

VASA ORDEN

Logen No. 259 "Strindberg"
 Möter 3:de fredagen i varje månad Scott Memorial Hall, 218 Princess st. kl. 8-15 e.m.
 Sjuk-Ordf. Lars Mattson, 226 Union Ave. Tel.: 501 959.
 Finanssekreterare: Florentia Nilsson, 208 Logan Ave. Tel.: 27 021. Res. Tel. 501 327.
 Sekreterare J. A. Gustafson, 208 Logan Ave. Tel.: 27 021.
 Vasa Orden har nu över 90,000 medlemmar. Logen "Strindberg" är Winnipegs största svenska förening

I. O. G. T.

Logen No. 1. FRAMTIDENS HOPP
 Möter kl. 8 e.m. 2:a och 4:e torsdagen i varje månad hos logens medlemmar. L. D. O. L. Holmgren, 418 Sinclair St. Winnipegs enda svenska nykterhetsförening.

Yes Sir!

Ni kan uppbeta prenumerationsavgiften för **SVENSKA CANADA TIDNINGEN** varje lördag eftermiddag. Expeditionen är öppen till klockan 5 e.m.

Pengar utlånas

mot säkerhet i fastigheter. Brandförsäkringar utfärdas.
C. J. LANDIN & CO.
 702 Lombard Bldg. Tel. 89 768

ELITE TAXI

80 866
 I förering med pool-rum.
 Bad och Raksalong.
 217 Logan ave.